

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 s.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryftér petit sora 40 fillér.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STADLER JÓZSEF

Szerda, február 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Megkezdődött a bankjavaslat részletes tárgyalása.
Háromszázezer korona munkássegélyezésre.
Janek zsokéti elláték.
Urbán Iván.
Kényszervetkőztetés a kulisszák mögött.
Erzsébet-rend Wadowszky Gusztávnénak.
Elfogták Nagyszalonta sikkasztóját.
Sztrájkolnak a nagyvágók.
A hasfelmetsző.
Brunkaláné hazajön.

Gonosz játék.

Arad, február 21.

Mit akar a Kossuth-párt? Mi a célja? miért akar technikai obstrukciót rendezni? Azt akarja talán, hogy a nemzeti munkapárt megvalósítsa a Kossuth programot? Melyiket? A Kossuth Lajosét? Azt, amelyiket Kossuth Ferenc sem tudott megvalósítani?

Ha ezt akarja, ennek nagyon furcsa következményei lehetnek még, mert eddig azt hitte a nemzet, azt gondolta a függetlenségi érzelmű polgár, hogy amikor az ő vezérei kormányon voltak, nem tudták megvalósítani a programot, mert lehetetlen volt megvalósítani; de ha most azt követelik a nemzeti munkapárttól, hogy valósítsa meg, — akkor abból a negyvennyolcas érzelmű polgárság joggal fogja azt következtetni, hogy igenis megvalósítható volna a programot, de nem akarták megvalósí-

tani, hanem a hatalomért akkor elárulták a programot.

Pedig nem így áll a dolog, ők szívesen teremtettek volna független Magyarországot önálló vámterülettel és önálló hadserggel; de nem tudtak, — mert nem lehetett, — mert meggyőződtek róla, hogy Magyarországot csak hatvanhetes alapon lehet kormányozni.

Kész örültség, sőt a legmagasabb nemzetellenes csökkedet volna, ha most olyant követelnének a kormánytól, aminőnek a lehetetlenségéről meggyőződtek és ha az ilyen követelés kedvéért technikai obstrukcióval igyekeznének megakadályozni az alkotmányos rendet.

Lehetetlen, hogy ezt a gonosz játékot a nemzet ne venné észre, lehetetlen, hogy a negyvennyolcas érzelmű polgárság az ilyen bajkeverést mély felháborodással nem fogadná; lehetetlen, hogy az ilyen nyakatekert politikának súlyos következményei ne lennének.

Hát hiszen miről van szó? Talán az önálló bankról? A bankjavaslatot már általánosságban megszavazta a törvényhozás s ma elvetette az összes ellenkező javaslatokat. Most a parlamenti kisebbség a részletes vitával már meg nem akadályozhatja azt, hogy a közösbank funkcionáljon; de még ha ezt megtehetné is, illyesmire gondolnia sem szabad, hiszen nincs módjában, nincs alkalmában az önálló

bankot megalapítani; azt csak nem akarhatja komoly, józan ember, hogy a nemzet jegybank nélkül maradjon.

Világos, hogy ha a Kossuth-párt most egyszerre csak a technikai obstrukcióval kezd harcolni, ezt csak a politikai bosszuvágy sugalhatja neki. Semmi egyéb, csak az elvakultság, a tehetetlenség érzete az, ami egy kis parlamenti csoport vezéreit erre a lépésre kényszerítheti és mi alig hisszük, hogy a magyar parlamentárizmussal ilyen okokból is lehessen játékot üzni.

Es miért keletkezett ez a szörnyű bosszuvágy? A Lukács—Deésy-affér miatt. A négyes zsüri kompromisszuma ugylá szik, tényleg a Kossuth-pártot sebezte meg legérzékenyebben, holott éppen azért jött létre a kompromisszum, hogy a Kossuth-párt érzékenysége megkíméltesse. Ugy látjuk, ez nem sikerült; de ki az oka annak? Ki az oka annak, hogy ez az affér egyáltalán felmerült? Nem a kormány és nem is a nemzeti munkapárt. Mára a Kossuth-párt az oka. Ha komoly párt ez a párt, levonja a saját tényeinek legtermészetesebb következményeit és halgat.

Ha pedig csakugyan a technikai obstrukció eszközeihez folyamodik és csakugyan meg akarja akadályozni a parlamenti működést, ez annál rosszabb lesz neki, mert ha még vannak komoly hívei az országban, bizonyos, hogy ezek is elfordulnak tőle.

A nemzeti munkapártnak abban a

A levél.

Irtá: Vértessy Gyula.

Odahaza ismételtette halkán magában, a mit az asszonynak mondott:

— Nagyon szeretlek. Nem léhaságból mondom, de mert úgy érzem. Ez a szerelem nekem nem viszony, de az én életem egyetlen célja. Ha nem szeretnél: élni sem akarnék. Esküszöm, hogy szeretlek!

A mikor mondta, úgy is érezte. De hogy most odahaza, legényes szállásán, a nagy, néma csöndességben, a régi viszonyok emlékei között, a falra akasztott női arcoképek özönében, az íróasztala mellett, a melyen anyyi szerelmeslevelet írt már annyi asszonynak, annyi leánynak s melynek fiókjai tele vannak a kapott szerelmeslevelekkel, most ott oly hazugnak tűnt fel ez az ő utolsó vallomása.

A lelkiismerete ébredezett s beszélt hozzá:

— Másnak is mondtad te ezt. Sok másnak, tán száznak is. De azokat nem tetted meg tönkre a hazugsággal, min: ezt fogod. Mert ezt tönkreteszed, ha csak szeretődde akarod tenni. Pedig azzá akarod. Mert az csak nem szerelem, mely remeg tőle, hogy a szeretett asszony egyszer csak azt mondja:

Nem tudom megcsalni az uramat. A tied akarok lenni, de csak azután, ha már neki nincs joga hozzám.

Te pedig remegsz ettől. Sőt készen is tartod erre az esetre ellenvetéseidet.

— Nem kívánhatom, hogy elhagyja miattam azt a derék, jó embert, a férjet; meg hogy árvává tegye azt az édes, szőkehajú kis leányát. Megölné őket ez!

Hát szerelem ez, amelyik így okoskodik, így mentegetőzik?

Nem, nem az! S a fiatal ember el is hátrézza, hogy a lelkiismeretére hallgat és nem dönt romba egy tiszta, szép családi életet, nyomorult, futó viszony kedvéért. Mert maga is belátja, hogyha azt az asszonyt igazán szeretné, el akarná venni, de ez eszéágában sincs. A becsületére, a lelkiismeretére fog hallgatni. Még nem késő. Annak az egy csóknak az emléke majd csak el fog mosódni az asszony lelkéből, ha több nem következik utána. Pedig nem fog követ ezni.

Elhatározza, hogy levelet fog neki írni. Megír benne mindent őszinte, becsületos nyíltsággal. A kitűzött találkozóra nem megy el. Még nem késő! Még gátat lehet vetni az ébredésnek, most fellobogó tűz elé. Egy pár óra rámoráért nem fogja tönkre tenni a barátja családi életét.

Es megírta a levelet:

— Jobb lett volna, ha sose ismertük volna meg egymást. Jobb lett volna, ha azzal az egy csókkal is nem árultuk volna el az érzéseinket. Mert több csókban úgy sem lehet részem. Ha belehalok is de nem akarom többé látni.

Ha szeretjük is egymást, maradt volna ez rejtve, titokban, a szíveink mélyén; ne hoz-

tuk volna elő, hogy bepiszkoljuk vele annak az alakját, aki becsületet, szeretetet érdemel mindkettőnk részéről.

A férjéről beszélek, a ki ellen nem lehetett panasza seha; a ki jó, gyöngéd, nemeslelkű és magát határtalanul szerető. És a ki nekem gyerekkori jóbarátom.

A legnagyobb, legtisztább szerelem sem menthetné azt az aljasságot, ha őt megcsalnánk.

Róla beszélek, a ki csak magának él és gyermekének. A világ rá nézve nem létezik, csak maga és gyermeke és talán én, a barátja.

Mert ön is tudhatja, hogy micsoda ő nekem. A legodaadóbb, leghivebb barát, a ki engem állandóan a szívében hordozott, a ki előtt az én elhaladásom, az én boldogulásom több volt, mint a saját magáé, aki nem ismert határt, mikor áldozatot kellett hozni értem. És én most ne merjek többé ennek az embernek a szeme közé nézni, ne merjem megszeríteni becsületos kezét és tiszta tekintete előtt gyáván, áruló módra süssem le a szememet?

Szeretlek édes asszonyom, mint a Mária-mat, mint az istenemet, de nem szabad, hogy többé lássalak; szeretlek, de nem szabad többé a szavad hallani; szeretlek, de futok előled, mert meg akarom menteni mindkettőnk, mindhármunk becsületét.

Holnap elutazom. Áldjon meg az Isten. Légy boldog újra a te otthonodban: olyan boldog, a minő voltál, mielőtt engem megismertél.

törekvésében, hogy Magyarország a magyarság uralmát kell fentartani a Kossuth-párt hűségese legyen... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Megkezdődött.

a bankjavaslat részletes tárgyalása.

A bankjavaslat részletes tárgyalása... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

A képviselőház üléséről részletes tudósításunk a következő: (a névszerinti szavazás.)

Polónyi Géza, Jakzó Pál és Holló Lajos határozati javaslatát a ház elvetette.

En jobban tisztában vagyok a bankjavaslat... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Maradjon sirig tartó kedves, fehér em... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Következett Bakonyi Samu határozati javaslatára... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Ezután az elnök szünetet adott. (Házaszabályok.)

Délután egy óraker előtti részletes tárgyalásra... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Batthyányi Tivadar gróf a házaszabályok... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Berzeviczy Albert elnök kijelenti, miszerint... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Polónyi Géza: Mindig szívesen veszi az... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Olcsa egy gondolat bántja még: ha az az... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

Mer Péter is levelet írt nekem... a bankjavaslat részletes tárgyalása.

kifejtett klotürt jelent. Ezt az elnökség jóhiszeműen nem akarhatja. Felkiáltások jobbról: A javaslat címében benne van, hogy a bankszabadalom és az érme és pénzrendszerre vonatkozó szerződés meghosszabbításáról szól.

Felkiáltások jobbról: Tudjuk, köszönjük! Polónyi Géza: ... mert nem szeretné, ha Berzeviczy elnökségéhez fűződne az az intézkedés, amely a képviselőket megfosztja attól, hogy a házaszabályokban biztosított jogokkal éljenek.

Györffy Gyula szerint a legegyszerűbb magánjogi szerződést is pontonként tárgyalják, hát még az ilyen fontos törvényeket. Holló Lajos utalt az 1878-as példára, mikor a bankstatutum minden szakaszát külön tárgyalta a Ház.

Berzeviczy elnök nem látja megcáfoltnak az együttes tárgyalás mellett felhozott argumentumait. Azt az eljárást melyet ő alkalmazni akar, két precedens előzi meg, az 1886. és 1899. évi precedensek. Arról, hogy az elnökség korlátozni akarná a szólásszabadságot, nem lehet beszélni. Tanúnak hívja erre az ország közvéleményét.

Batthyányi Tivadar gróf azt kérdezi, hogy a képviselőknek van-e joguk a statutumhoz módosításokat vagy új szakaszok beiktatását indítványozni.

Elnök kijelenti, hogy az a jog megilleti a képviselőket.

A Ház ezután belekezdett a javaslat részletes tárgyalásába. A címhez Polónyi Géza és Jakzó Pál terjesztenek be módosításokat Jakzó azt indítványozza, hogy a címbe illeszkedjen az „és” szócskát úgy, hogy a cím az Osztrák és Magyar Bank legyen.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a banknak mint bejegyzett cégnek címváltoztatása később nehézségekbe ütközik. Az a fő különbség, hogy a paritás a lényegben legyen meg és ne a szavakban.

Elnök elrendeli a szavazást. Felkiáltások a baloldalon: Nem határozatképes a Ház!

Elnök elrendeli a képviselők megszámlálását.

Sietve felveszi a felöltőt, hogy hordárral küldje el a levelet, mert nem akarja már várni a takarítónőjét; egyszerre félénk esengetés halatszik be az előszobából. Kinyitja az ajtót a beoson rajta az asszony. Egyenesen a nyakába ugrik:

— Nem jöttél el, hát én jöttem; féltem, hogy valami bajod van, azért nem jössz; ugye, nem haragszol, hogy itt vagyok, ugye nem vetsz meg érte?

Kipirult, szerelmi lázban égő arcával gyönyörű szép az asszony. Kabátkájának fehér préme fölött olyan az arca, mint valami ártatlan kis leányé, a ki valami csinyt tett és most meg van szépenve. Végtelen bájos, megvesztegetően édes; olyan finom, olyan ártatlanul lányos, gyermekes az egész viselkedése, az arca, az ajka, mint valami aranyos bakfisé, csak két nagy fekete szeméből lobog ki asszonyi szerelem, gyújtó szenvedély.

— Féltem, hogy valami bajod történt; el kellett jönnöm, mert nem tudok nélküled tovább élni: mert szeretlek örülni, vadul, bünyösen s csak a tied akarok lenni, testestől-lelkestől, mindenestől, örökre.

Odaborul a férfi mellére és ajkát oda-szivja az ajkához, azután az ölébe ül és a vállára hajtja a fejét.

— Te is szeretsz! Olyan örülni, mint én! Mit lehet erre más mondani, mint ölelni, csókolni és örök szerelemtől regélni és azután birtokba venni az asszonyt.

Mert az ügyvéd ur elvégre fiatal férfi volt, aki csak a távollevő szerelemmel tudott csak alkudozni; a jelenlevő előtt letette a be-

sát. Az ellenzéki képviselők a számlálás elől kivonulnak a folyosóra. Erre a jobboldalon nagy zaj támad.

— Nem szégyelik magukat? Népbolondítók! Nemzeti hősök! Lopják az ország idejét!

Elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképes, mire a többség a két módosítást elveti.

Megkezdik a statutum tárgyalását.

Földes Béla az első cikkhez azt a módosítást ajánlja, hogy a bank legyen köteles befelé is biztosítani jegyeinek paritását.

Bikády Antal megnyugtatót kér arra nézve, hogy a magyar mezőgazdaság és ipar közvetlenül jut majd hitelhez a jövőben. Beszél több munkapárti képviselővel, akik nem is olvasták a statutumot. (Nagy zaj jobbról.)

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy szóljon a cikkhez.

A vitát ezután félbeszakították és miután a mai napra ülést napirendjüket megállapították, az ülés délután három órakor véget ért.

Janek zokét elítélték.

— A halálos automobilkatasztrófa következménye. —

Távirati tudósítás.

Arad február 21.

A múlt év július 3-án gyors futammal haladt végig egy automobil a külső Váci-úton. Az automobil, amely az alagi löversenyterrről jött, Janek zoké vezette, míg benne Hirsch Adolf, a Magyar Automobilgarage egyik tulajdonosa, Fröhlich Richard soffőr, Finan és Lawton zokék és egy ismeretlen ur ült. Az automobil a nagy porban nekiment egy kocsinak és az összeütközés következtében Hirsch holtan maradt az úton.

A szerencsétlenség után Janek Gézát a mentők beszállították az újpesti kórházba, ahol a rendőrség letartóztatta. Rövid vizsgálati fogás után szabaddá helyezték, de folytatták az eljárást ellene gondatlanságból elkövetett emberölés és súlyos testi sértés miatt.

Janek zoké bűnyegét ma tárgyalta a pestvidéki törvényszéken dr. Bánó József bíró tanácsa. A vádat dr. Báliot ügyész képviseli, a vádlott zokét dr. Polónyi Dezső és dr. Marton Pál védi.

Az elnök tíz órakor nyitja meg a tárgyalást. Janek Gézát szólítja.

esület fegyvereit és a lelkiismerete is a poklok fenekére küldte.

Hanem az asszony megpillantva az asztalon a neki címzett levelet, kibontakozott a heves ölelésből s felkapta azt.

— Nini, egy levél, nekem irtad! Előbb elolvasom.

A férfi ki akarta venni a kezéből, de a nő nem adta; hirtelen felszakította s olvasni kezdte, a férfi azonban elkapta végre is.

— Adja vissza, olvasni akarom.

— Nem adom.

— Esküszöm, hogy többé rá se nézek, ha nem adja ide.

— És ha odaadom?

— Elolvasom s azután a tiéd vagyok.

A férfi egy pillanatig habozott s azután odaadta. Talán mégis jobb lesz így — gondolta.

Az asszony végig olvasta; letette az asztalra, egy darabig szótlan nézett a férfira, aztán csöndesen megszólalt:

— Igaza van! — Adja ide a kalapomat. Köszönöm, hogy ilyen nemesen gondolkozott. A keztyűmet kérem.

A férfi nem tudott mit válaszolni, hülyén, együgyűen állt ott s adogatta, amit az asszony kért és akkor is csak olyan hülyén bámult maga elé, mikor az asszony az ajtóban megállt s halkán, esendően, de olyan hangon, melybe bele volt fojtva végnélküli, határtalan elkésredése és gyűlölete, bucsuzóul odavágta neki:

— Maga nagyon becsületes — nagyon becsületes gazember...

(Janek vallomása.)

A vádlott elmondja, hogy 1887-ben született, nőtlen, Tatatóvárosban született, római katolikus, öt éve zoké, magyar, nem részeges.

Az elnök: Van vagyona?

A vádlott: Nincs.

— De talán van.

— Harmincezer korona értékű ingatlanom.

— Bűnösnek, gondatlannak érzi magát?

— Nem.

— Volt soffőrvizsgálata?

— Azon a héten akartam lenni.

— Azelőtt vezetett már automobilt?

— Igen, hónapok óta.

— Milyen gyártmányu a gépe?

— Benz-gyártmány.

— Kié volt az automobil?

— Az enyém.

— Mekkora volt a legnagyobb sebessége a gépnek?

— Azt nem tudom.

— Ivott valami szeszt előzőleg?

— A verseny alatt öt pohár pezsgőt vízzel és két üveg sört.

— Kik ültek a kocsin?

— Hirsch Adolf, Fröhlich soffőr, Lawton, Finan és egy ismeretlen.

— Az az ismeretlen ember hogyan került az automobilra?

— Ismertem a pályáról, de a nevét nem tudom.

— Milyen sebességgel indult el a versenyterrről?

— Ötven kilométeres sebességgel. A mikor a városhoz értem, harminc kilométerre csökkentettem a sebességet.

— Figyelmeztette a soffőr, hogy lassítson?

— Igen.

— Ugy-e, maga több automobil elhagyott az úton?

— Benn a Váci-úton nem.

— A tanuk azt állítják, hogy rettenetes sebesen ment, ötven-hatvan kilométeres sebességgel.

— Dehogyan! akkor agyonütöttem volna a lovat is.

— Milyen távolságról vette észre a fuvarkocsit?

— Öt-hat lépésről.

— Miért csak öt-hat lépésről?

— Mert por volt.

— Nem tudta már a gépet megállítani?

— Fékeztem én is és a soffőr is, de már nem lehetett megállítani az autót.

— Hogy történt a szerencsétlenség?

— A kocsi az ut közepén állott velünk szemben. A rud Hirschet és a soffőrt kitolta az ülésből, engem pedig a karomon megsebesített.

— Az összeütközés után hány lépésnyire állott meg az automobil?

— Körülbelül még öt lépést haladtunk.

— A tanuk azt mondják, hogy tizenöt lépés is volt az.

— És hogyan állott meg az auto?

— Lefékeztek.

— Nem ütközött bele a fába?

— Nem.

— Maga kiegyezett ugy-e Hirschékkel?

— Igen, fizettem 20.000 koronát. Ötven-ezer koronára végrehajtást vezettek ellenem, de kiegyeztünk.

A vádlott kihallgatása után Szikszay Sándor dr. törvényszéki orvos elmondja, hogy Hirsch Adolf a fején, a mellén, a tüdején és a végtagjain sérült meg. Sérülései halálosak voltak. A halál oka belső elvérzés.

Az elnök azután felolvastatta a szini szemlén felvett jegyzőkönyvet.

(Tanuvallomások.)

Az első tanu Hirsch János, a szerencsétlenül járt Hirsch Adolf édesapja. Elmondja, hogy a fiu tagja volt a Hirsch és Csermely cégnek. Huszonhárom és fél éves volt. Magáról az esetről nem tud semmit.

Van valami követelése a vádlottal szemben?

— Nincs.

Gerő Lajos hirlapíró a szerencsétlenség idején szintén automobilon jött be Alagról.

Előadja a tanu, hogy Janek autója a katasztrófa színhelye előtt hatszáz lépésnyire hagyta el Finály automobilját, a melyen a tanu ült.

— Mekkora sebességgel haladt el Janek?

— Husz-huszonöt kilométeres sebességgel.

— A vizsgálat alatt azt vallotta, hogy rettenetes gyorsasággal vágatott el, hogy szinte elröpült.

— Az tulzás volt. Ha az ember autón ül és mellette elhalad egy másik, úgy látszik, mintha ez aránytalanul gyorsabban menne.

Elmondja még Gerő Lajos, hogy nagy por volt az országúton, ugyannyira, hogy tíz lépésre sem lehetett látni. Határozottan tudja, hogy a fuvaroskocsi az ut közepén állott és a rudja kissé az uttest felé hajlott. A szerencsétlenség láttára megállottak. Hirschet egy orvos ápolta, Janeket pedig, akinek a karjából dőlt a vér, őt szállították be a Károlyi-kórházba.

Polónyi Dezső: Körülbelül milyen szög alatt hajlott ki a szekér rudja?

— Husz-huszonöt fokos szög alatt.

Finály Károly vállalkozó a következő tanu. Gerő Lajossal automobilon ment az országúton, amikor Janek elhagyta.

Elnök: Milyen sebességgel ment Janek?

Tanu: Negyven-negyvenöt kilométeres sebességgel. A szerencsétlenség láttára megállottak. Janek, aki vérző karját fogta, arra kérte őt, hogy vigye be a kórházba.

— Hirschet is látta?

— Igen. Mellette orvos volt már, aki azt mondta nekem, hogy Hirschez mentőket hívott, inkább Janekkel foglalkozzam. Erre a zokét beszállítottam a Károlyi-kórházba.

Fischer Henrik mechanikus, Fröhbauer István automobilvezető, Gonda Illés, Szamler Samu és Leopold Gyula több-kevesebb eltéréssel, mint szemtanuk mondják el a szerencsétlenség részleteit.

Finán Tamás zoké úgy volt, mint az előzőek. Mikor a városba értek, Janek erősen fékezett.

Kazimir András volt a szerencsétlenül járt kocsi kocsisa, aki a portól nem látta a közeledő autót, amely eltörte a rudat, de a kocsin ülőknek szerencsére nem történt bajuk.

Leichner József és Nyiry Ferenc is a kocsin ültek, de ők sem láttak a portól semmit.

Szünet után Polónyi Dezső védő kérte a bizonyítás kiegészítését és Adler Ferenc tanu kihallgatását. A bíróság, noha Adler a hallgatóság soraiban végighallgatta a tárgyalást, mégis elrendelte kihallgatását.

Adler a Lackenbacher-féle autón ment be Alagról és még Janek előtt ért a szerencsétlenség színhelyére, lényegtelen vallomást tett.

Felolvasták Janek volt soffőrijének, Fröhlichnek vallomását a már ösmert adatokkal.

(Szakértői vélemények.)

A tanuk megeskete után Szász Lajos szakértő terjesztette elő jelentését. Janek automobiljának maximális sebessége 50 kilométer. 25 kilométer sebességnél 10-12 méterre, 50

kilométer sebességnél 20—25 méterre van szükség ahhoz, hogy fékezés után az automobil megálljon. Az összeütközés pillanatában, a kocsi és az automobil sérüléseiből következőleg, legalább 25 kilométer sebességgel ment az automobil. A gépkocsit nem vizsgázott soffőr is vezetheti, ha mellette vizsgázott soffőr is ül. Szerinte az automobil nem mehetett a rendes uton, mert a parasztszekér elállta az útját.

Krisztinkovich Béla ellenőrző szakértő teljes terjedelmében magáévá teszi Szász véleményét. A lefolytatott helyszíni szemle alapján konstatálja, hogy Janeknek lehetetlen volt kitérnie.

A bizonyítási eljárást ezzel befejezték s a tárgyalás folytatását délutánra halasztották.

(Az ítélet.)

Délután a pörbeszédet mondták el, este pedig meghozták az ítéletet. A bíróság Janeket három hónapi fogházra ítélte gondatlanságból okozott emberölés címén. Az elítélt főlebbezett.

A hasfelmetsző.

— Titokzatos bűneset Óbudán. —

Távirati tudósítás.

Arad február 21

Titokzatos bűnyűben nyomozott tegnap éjjel óta a fővárosi rendőrség. A detektívek egész Óbudát bejárják egy ember után, aki egy leányt hasba szurt. A leány, aki életveszélyes sérüléssel fekszik az Irgalmasok kórházában, úgy tünteti fel a dolgot, mintha minden ok nélkül, pervezitáshoz, idegen ember követte volna el a merényletet. A titokzatos esetről a következőket jelenti tudósítónk:

Az éjjel a mentőket kihívták a Szőlőkert-utca 33. számú házba (Óbudán), ahol az egyik lakásban Gondár Juli 38 éves vasalónőt találtak életveszélyes sérüléssel. A leány eszméletlen állapotban volt.

A hasának bal oldalán hosszú pengéjű késsel, vagy törrel szurt mély seb, a szurás a beleket is erősen megsértette, úgy hogy a leány állapota életveszélyes.

A leány hozzátartozói csak annyi felvilágosítást tudtak adni a közben előhívott rendőrnek, hogy a leány az este hazajött, csak annyit mondott:

— Jaj, megszurt a gazember! Végem van! — és összeesett.

Ágyba fektették, akkor látták meg, hogy alsószoknyája, inge véres és hogy hasán seb van. Orvost hívtak, az orvos elrendelte, hogy azonnal értesítsék a rendőrséget és hívják a mentőket. A mentők a leányt beszállították az Irgalmasok kórházába, ahol később eszméletre térve, elmondotta:

Hazafelé ment, amikor a Szőlőkert- és Turi-urca sarkán egy munkás külsejű, de az őrült benyomását keltő ember állt eléje és a leány hasához nyulva, vigyorogva mondotta:

— De szép hasad van!

A leány ellökte az embert, a következő pillanatban szuró fájdalmat érzett és látta, hogy az ember elrohan.

Ekkor még nem is sejtette, hogy az ember hasba szurta. Közel lakik, a Szőlőkert-utca 33. számú házban, haza ment, de a kaputól a lakásig alig tudott bevászorogni. A merénylet azelőtt sohasem látta. Személyleírást sem tud róla adni, mert már sötét volt.

A rendőrség erélyes nyomozást indított, ez azonban az éj folyamán eredménytelen nem járt.

Reggel újból kimentek a detektívek, akik most azt nyomozzák, hol és kivel volt Gondár Juli tegnap és ki a szeretője. Mert a rendőrség véleménye szerint Gondár Juli nagyon jól ismeri azt az embert, aki őt hasba szurta, de nem akarja elárulni és azért ad a véres históriának olyan titokzatos színezetet.

URBÁN IVÁN.

★

Egy esztendeje, hogy Urbán Iván viszatért Arad főispáni székébe. A népszerűség arany sugarai között, rózsákkal hintett uton távozott el onnét, a jól teljesített kötelesség öntudata, az emberek hálája kísérte a puha nyugalomba, a szeretettel párnázott pihenésbe, — miért jött újra vissza?

Ezt kérdezték az emberek, akik természetesen vették, hogy mindenki a kellemes oldalán nézze és fogja a dolgokat. Urbán Iván nem így nézte. Nemesak akkor vállalta a főispánságot, amikor az a tisztaság hatáskör mellé az emberek rokonszónvét biztosította a számára. Mikor tisztán látszott előtte a helyzet, hogy az ő személyére, az ő nevének nimbuszára, hozzáférhetetlen egyéniségének tekintélyére, az ő lelkébe kapcsolódó köztisztiszeletre van szükség, hogy a küszöbön álló harcok a polgárbeke minél kisebb megzavarásával vivassanak meg, hogy minél kevesebb indulat árán jusson diadalra a parlamenti rendet követelő közvélemény: akkor vállalta a főispánságot.

Nem kérte, nem kereste, kerülte, sőt maga is kizártnak tekintette, hogy elvállalná. Nem is csinált titkot belőle. S mihelyt úgy állt előtte a dolog, mint egy férfire, egy hazafira váró kötelesség: nem tért ki előle.

Ennek egy éve. Eseményben, jelentőségben gazdag év. Ennek az évnek harcai meg nem viselték az ő tekintélyét, békéje alatt nem lett szürkév az egyénisége. A politikai ellenfelekkel lovagias tudott lenni, de kérihetetlen és kiméletlen, amikor a közigazgatásban lomposágot és ferdeséget tapasztalt. Hivatalban, társadalomban és politikában egyformán mintája az egyenes, nyílt, önérzetes cselekvésnek.

Egy esztendő évfordulót nem szokás megünnepelni, de ez az egy esztendő tíz más hivatali év súlyával és erkölcsi hatásával fölért. Az az ember, aki a főispáni székbe visszatérve, az installációit is kikerülte, bizonyára tiltakoznék is az ünneplés ellen. De az évfordulónak jelentősége, érdekessége s az azzal egybekapcsolódó gondolatok azt legalább is indokolták tették, hogy az újságíró szempontjából erről megemlékezzünk.

A losonci választás eredménye. Losoncról jelentik: Egy óra 48 perckor véget ért a választás. Hazai honvédelmi miniszter 1106 szavazatot kapott, míg ellenfele Filó János 43-at, s ennél fogva Hazai Samu 1063 szótöbbséggel Losonc város képviselőjévé választott.

A delegációkól. Budapestről jelentik: A magyar delegáció mai plenáris ülésén a közös pénzügyminiszterium és a zárszámadási bizottság jelentését rövid vitában letárgyaltak és mindkét jelentést tudomásul vették.

Háromszázezer korona munkássegélyezésre.

— Az aradi munkásbiztosító zárszámadásai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21

A munkásbiztosítási törvény rendelkezéseinek a biztosított tagok szélesebb rétegeiben való ismerete és a vonatkozó liberális joggyakorlat tudvalevőleg általában azt a közfelfogást keltették, hogy a pénztárak eddigi jövedelmeik meghagyása esetén nem tudják a fokozott igényeket kielégíteni, nem lesznek képesek a szanatóriumban, fürdőhelyen és üdültelepeken való ápolások tetemes költségeit fedezni. Az aradi pénztárnak a napokban elkészített 1910. évi zárszámadásai várakozás ellenére megcáfolták azt a hitet, hogy a pénztár föltartózatlanul halad a deficit felé, amennyiben mindennemű törvényes igénynek lehető tökéletes kielégítése mellett is 20856 K 37 f felesleggel zárta múlt évi számadásait.

Az állami alkalmazottak és az iparszerűleg eséplők munkásai után esedékes járulékok leginkább tavaly rohattak ki s a pénztár taglétszáma is átlagban körülbelül 1500-zal növekedett, de a bevételekkel szemben a pénztár mindennemű segélyezési költsége lényegesen a taglétszámtöbbletet meghaladó arányban emelkedett.

A zárszámadások jövedelmi tételei a 301.01 korona 34 fillér betegsegélyezési járulék, továbbá 7429 korona 18 fillér mint az országos pénztár által a pénztárnak megtérített 1909. évi orvosi és kezelési költség, 1841 kor. 66 fillér leltári tartalékalapból megtérülő új beszerzések és 977 kor. 40 fillér kamat- és egyéb jövedelem, összesen 311349 korona 58 fillér.

E jövedelemmel szemben, amely csupán 7008 korona 49 fillérrel, két százalékkal haladja meg a pénztár múlt évi jövedelmét, a pénztárnak összesen 290493 korona 21 fillér költsége volt. Ennek részletezését és a tavalyi költségekkel szemben való százalékos emelkedést az alábbi táblázat tartalmazza:

	1910 ben.	1909-ben.	% több:
Táppénz	89027.08	84104.77	5.5
Gyermekágyi segély	372.75	117.75	68.5
Szülésznői díj	4278.—	3970.—	7.3
Gyógyyszer és kötször	43766.57	42631.90	2.6
Fürdő költség	5397.35	528.50	91.8
Szanatóriumi költség	7725.04	—	—
Üdültelepi	157.30	—	—
Temetkezési segély	5770.—	4680.—	19.0
Kórházi költség	25160.12	18019.06	28.4
Orvosi	59741.20	52581.50	11.9
Kezelési	47955.19	46495.97	3.1
			kevesebb:
Leltári leírás	1142.61	1984.15	42.5

A pénztár 1910. évi költségei tehát összesen tizenkét és fél százalékkal, vagyis 35373 korona 61 fillérrel emelkedtek, mely összegből a lehető minimumra szorítandó kezelési költségtöbblet csupán 1499 korona.

Az ismertett költségtételek közül örvendetes a táppénzsegélyek összegének a tavalyi 33 százalékról a pénztár összjövedelmének 27 százalékra való csökkenése és normálisak a többi költségtételek is, a gyógyászati ellátás és a kórházi költségek összegei kivételével, amelyeknél még lényeges redukciónak érhető el.

A törvény értelmében a pénztár feleslegének két harmada, mintegy 12.000 korona az országos pénztárnak beszállítandó. A munkásbiztosítás szervezetét nem ismerők ebből a szempontból nem szívesen látják a felesleg eredményező gondos gazdálkodást, holott az országos pénztár ilyenmű felesleg-jövedelme jelentős szociálpolitikai és humanitárius célokat szolgáló intézmények, szanatóriumok, üdültelepek stb. létesítésére fordítandó. A felesleg harmadik része a pénztári tagok kiegészítő segélyezését célzó külön segélyalaphoz csatoltatik, amelynek összege e dotálás révén 13507.39 koronára emelkedett.

A zárszámadások felülbírálása végett a pénztár felügyelő bizottsága szerdán délelőtt Zerkovitz Rudolf vezérigazgató elnöklete alatt ülést tart, amelynek határozata után az igazgatóság rövidesen kitűzi a számadásokat és jövő évi költségelirányzatot tárgyaló közgyűlést.

Elfogták

Nagyszalonta sikkasztóit.

— Tömő Gyula beismerte bűnét —

Távirati tudósítás.

Arad, február 21.

A nagyszalontai községében — mint la-punkban megírtuk — hosszú idő óta rejtegett titok derült ki a hó 15-én. Váratlanul, óriási meglepetést keltve hullott le a lepel a hónapok óta tartó sikkasztásokról, amelyeket Tömő Gyula községi iktató követett el. A bűnös hivatalnok még a vizsgálat megindítása előtt megszökött Nagyszalontáról s részben gyalog, részben pedig vonaton Budapestre ment, ahol hosszas kutatás után vasárnap délelőtt elfogták s tegnap reggel Nagyszalontára szállították.

A szenzációs eset részleteiről tudósítunk a következőket jeienti:

Tömő Gyula iktató sikkasztását február 15-én fedezte fel Erdélyi Gyula főjegyző. Ugyanis a járásbíró Haczegán Péter nagyszalontai borbélyt még 1910 október havában könnyű testisértésért 30 korona pénzbüntetésre ítélte s ezt a büntetést többször megsürgette a járásbíró. A sürgetés azonban hiábavaló volt, mert az összeget Fónagy István beszédte ugyan a borbélytól, de a pénzt Tömő Gyula elsikkasztotta.

A főjegyző előtt Tömő eleinte tagadta a sikkasztást, azután beismerte, hogy az összeget a maga céljaira fordította, de több eset — állítása szerint — nem fordult elő.

Erdélyi Gyula főjegyző azonnal megindította a vizsgálatot s ekkor kiderült, hogy az iktató több mint 1500 koronát sikkasztott. Tömő mikor látta, hogy veszélyben forog, szó nélkül eltávozott a városházáról és Kötégányig gyalogolt. Mindössze 4 korona volt az egész vagyona. Ebből megebédelt és jegyet váltott Békéscsabáig. Tovább már nem telt a pénzből. Békéscsabán leszállt a vonatról és jegygyűrűjét értékesítette. Ebből a pénzből aztán Budapestre utazott. A szökéséről még a családja sem tudott s fiatal feleségét a legnagyobb nyomorban hagyta otthon.

Néhány nappal ezelőtt Tömő Gyula levelet írt Budapestre az egyik nagyszalontai jegyzőnek, amelyben arra kérte, hogy a fizetését adják ki a feleségének, aki teljesen ártatlanul szenved és éhezik az ő bűneiért. Ebből a levélből kétséget kizáróan megállapították, hogy a megszökött sikkasztó Budapesten tartózkodik.

Két nagyszalontai rendőr fel is utazott Budapestre s Tömő Gyula szerencsétlenségére éppen akkor tartózkodott a keleti pályaudvaron, amikor a két rendőr megérkezett. Gyorsan futásnak eredt, a rendőrök azonban nem tévesztették el szem elől sehol. Így tudták meg, hogy Kovács József álnéven a Fráter-utca 37. számú házában bérelt ki lakást. Jeney Lajos budapesti detektív vasárnap délelőtt felkereste a lakását, de Tömő eleinte élénken tiltakozott az ellen, hogy ő Nagyszalontáról szökött Budapestre. A detektív azonban kijelentette, hogy neki határozott parancsa van a letartóztatásra. Tömő ekkor bevallotta, hogy tényleg ő sikkasztotta el Nagyszalontán a községi pénzeket, de pénzt nem hozhatott magával s két nap óta étlen-szomjan kóborol Budapest utcáin.

A budapesti rendőrség a megszökött sikkasztót tegnap reggel Nagyszalontára szállította, ahol a bűnös ember megtörtén valotta be Csanády Jenő főszolgabíró előtt összes bűnait.

Az első sikkasztást 1909. október 28-án követte el. Havrán János 27 korona 37 fillért fizetett be kórházi ápolási költség fejében. Tömő ezt az összeget elköltötte s a lelkiismeretét azal nyugtatta meg, hogy a legközelebbi fizetéséből visszatéríti, Kicsiny fizetéséről azonban az utolsó fillérig elkeltett számolnia feleségének és így csak újabb és újabb sikkasztásokat követett el. Kihallgatása során kiderült az is, hogy Budapestre özv. Kovalik Mártonnak két levelet írt, melyekben pénzt és ruhát kért tőle, de hogy közte és az özvegy között milyen viszony állott fenn, erre vonatkozólag minden felvilágosítást megtagad.

A sikkasztó iktatót ma délután a nagyváradi kir. ügyészség fogházába szállították.

Erzsébet-rend

Wadowszky Gusztávnénak.

— Látogatás a kitüntetett urinőnél. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

A hivatalos lap mai száma közli:

„A király Wadowszky Gusztávné, Vavra Emiliának a II-od osztályu Erzsébet-rendet adományozta, a magyar szent korona Vörös Kereszt egyesületének aradi fiókja érdekében kifejtett tevékenységeért.“

Csak a napokban volt alkalmunk beszámolni arról a nagyarányu emberbaráti tevékenységről, mely ezt a királyi cselekedetet sugalmazta. A Vörös Kereszt aradi fiókjának rendezévi közgyűlése igaz tükre volt annak az áldásos működésnek, melyet a kitüntetett uriaszony évek során át öntudatosan, erélylyel és sohasem csüggedő lelkesedéssel teljesít. Amint az ő elnöki megnyitója egy melegen érző, nemes asszonyi szívnek, úgy az ő példás buzgalkodását elismerő és dicsérő méltatások az igaz erények előtti hódolatnak voltak visszhangjai. A Wadowszkyne vezetése alatt működő egyesület a legrettentőbb nemzeti veszedelem: a tuberkulózis leküzdésében végez év-ről-évre fényesebb eredményekkel járó munkát. Az egyesület, mely a háboru borzalmainak egyhítését tűzte ki céljául már a béke idején is harcba száll és meg nem hátrálva a félelmetes ellenség pusztító ereje előtt, mind szűkebb területre igyekszik szorítani rémes hatalmát.

Wadowszkyne kitüntetése évek hosszú során át folytatott nemes és követésre méltó jótékony tevékenységnek fejedelmi elismerése, mely Aradváros társadalmának minden rétegébe örömet keltett.

Felkerestük a kitüntetett uriaszonyt, aki azonban mosolyogva háritotta el a gratulációt:

— Erre igazán nem számítottam — mondotta. — Nagyon meg voltam lepve, mikor ma délután egyszerre megrohant a gratulánsok serege. De végtelenül jól esik, hogy odafent is méltányolják és észreveszik az én szerény működésemet. Ez mindenesetre buzdítani és serkenteni fog a jövőre nézve és bizonyág abban a tekintetben, hogy az anyaegyesület is jó szemmel néz bennünket. Pedig ettől félttem — mondta mosolyogva. — Bennem ugyanis rengeteg sok a lokalpatriotizmus és azon igyekszem, hogy jövedelmünk minél nagyobb része kerüljön az aradi betegek között szétosztásra.

— Mióta működik nagyságos asszony a „Vörös Kereszt“ egyesületben?

— Huszonnégy év óta. Ott voltam az alapításánál is. Husz évig mint választmányi tag működtem, négy év óta pedig mint elnök viszem előre a szegény tüdőbajosok dolgát. És azt hiszem elég eredménnyel. Mikor a vezetést átvetem, az egyesületnek körülbelül kétszáz tagja volt, ma 538 a tagok száma. Ugyanez az arány van meg a vagyonszaporulatban is, amely 27000 koronáról 53000 koronára emelkedett. Ennek megfelelően aztán minden évben több és több szerencsétlent mentettünk meg az elpusztulástól. Négy év előtt csak egyet küldhettünk szanatóriumba, a második évben már hatot, tavaly nyolcan találtak enyhülést az idén pedig valószínűleg kilencen fognak részesülni szanatóriumi kezelésben. Hanem amig eddig eljutottunk, bizony nagy munkát kellett végeznünk De Aradváros közönségében — hálásan mondhatom — átéző és melegsivü támogatóra találtunk. És még azelőtt csak néhány száz korona volt a jövedelem, most némi büszkeséggel mondhatom, hogy a 4000 koronát is meghaladja. De nem fognak szerénytelennek tartani ha ennyire dicsérem magamat? — kérdezte mosolyogva Wadowszkyne. Természetesen biztosítottam az ellenkezőjéről.

— Bizony fáradságos, munka volt — folytatta az elnök — és önhittség nélkül állíthatom, hogy az eredmény elérésében részem van. Csak 12000 koronát hozott az a gyűjtés amelyet az Erzsébet-alapra kezdeményeztem és ezer koronánál jóval többet hoznak évente a perselyek. Ez is az én eszmém volt. Sok dolgot ad az egyesület, de mindketten — az uram pénztáros — örömmel fáradozunk csak hogy amennyire csekély erőnktől telik, gátat vessünk a tüdővész pusztításainak.

— Más irányban is fejt ki az egyesület működését?

— Hogyne. Hiszen mi vettük a két mentőkocsit is a városnak. Ezt ugy-e kevesen tudják? Mi nem hivalkodunk a jótékonyssággal. Csendben titokban teljesítjük a feladatunkat és egyetlen örömünk, ha minden évben megmenhetünk egy-két embert az életnek.

SPORT

+ A test kulturája a színházban. Szokatlan formában lép a jövő hét végén városunk közönsége elé az Aradi Atletikai Klub; hogy bemutassa kulturális törekvésének eszközeit, azokat a modern fegyvereket, amelyekkel degenerálódásnak induló ifjuságunknak visszaadni törekszik energiáját, cselekvési képességét, akaratát s amelyekkel annyi dicsősséget tudunk szerezni magunknak, nemzetünknek a nagy világ előtt, amelyekkel tanúságot tettünk széles a világon modern kulturális haladásunkról. S mert ez eszközök értékükben aligha maradnak el a szellemi haladás eszközei mögött, azoknak illő formában és keretekben oktató stílusban való bemutatásaihoz a szellemi oktatás legtökéletesebb helyét, a színházat választotta a klub. A szellemi színpadok, szépségek, lelki harcok lettünk pár percére a világot jelentő színpadok közül s átadja helyüket a fizikai szépség, ügyesség, erő, tudás, akarat plasztikus megnyilatkozásainak, hogy tanúságot tegyenek a mai modern kor gyermekei előtt kulturánk egyik legfontosabb tényezőjéről, arról, hogy a szellemi élet ezernyi megnyilatkozásaitól elgyötrött testet mily módon kell erőssé, ellenállóvá, a harcokat elbírókká tenni. A merésznek látszó gondolatot keresztülvitelével egy maroknyi üde, szabadteri levegő, a játszóhelyek tüdőt, szívet fejlesztő balzsamos levegője jut be a muzsa téli hajlékába, a sok egészséges gyermekre mosolya, testének ritmikus mozgása, gyakorlata vidítja fel fáradt idegzetünket, mind több és több hivat szerezve a sport lelkes, önzetlen munkásainak. A testi kultúra e nagy ünnepét március 4-én délután 4 órakor mutatja be városunk közönségének az Aradi Atletikai Klub, az aradi Nemzeti Színházban.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Roseakranz és Guldernstern. Vigjáték. A) bérlet.
Csütörtök: Lili, operett. B) bérlet.
Péntek: A medikus, szimü. Bemutató-előadás. C) bérlet.
Szombat: A medikus, szimü. A) bérlet.

Aradi költő —

berlini folyóiratban.

— Schmidt Miklós sikerei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21

Az Aradi Közlöny ezelőtt két esztendővel hosszabb cikkben foglalkozott Schmidt Miklós aradi költővel, abból az alkalomból, hogy Dudsack Lieder (Csimpolyadalok) címen igen értékes és nagy poétai talentumról tanuskodó verskötete jelent meg. A verskötetet, amelynek különös érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy írója egyszerű korcsmáros és vegyeskereskedő, aki önerejéből, vasszorgalmával rendkívül irodalmi műveltségre tett szert, a németországi kritika is nagy elismeréssel méltatta. Schmidt Miklós tehetsége most ismét, ezúttal két igazán respektabilis fórum részéről nyert elismerést.

Berlinben a Vorwärts című könyvkiadó vállalatban most jelent meg egy antológia „Von unten auf“ címen Franz Diederich szerkesztésében. A hatalmas két kötetben összevannak gyűjtve az egész világ legelső írói, akiknek a német könyvpiacra demokratikus irányu kötetük jelent meg. A műbe Schmidt Miklós érdekes életrajza és Gemälde című verse is fel van véve. Ez annál nagyobb kitüntetés ránézve, mert kivüle még egyetlen magyar poéta, Petőfi Sándor szerepel az antológiában.

A másik nem kevésbé kompetens fórum, amely Schmidt talentumát bizonyítja Vészi József, a kiváló publicista, a Berlinben megjelenő Jung Ungarn szerkesztője. Bíró Lajos múlt heti felolvasása alkalmával felvitte Budapestre Schmidt munkáit és ma megleghangu levélben arról értesítette a költőt, hogy Vészi elragadtatással nyilatkozott verseiről és a Jung Ungarn márciusi számába néhányat közülük bevezető sorok kíséretében le is fog közölni.

Valószínű, hogy a Jung Ungarn nagy nyilvánossága hozzá fog járulni a kiváló tehetségű poéta kellő érvényesüléséhez.

* Szász Zoltán előadása. Mindinkább fokozódó érdeklődés nyilvánul meg Szász Zoltán előadása iránt, amelyet a Kultura — a közönség óhajára — vasárnap délelőtt tizenegy órára halasztott. A ritka irodalmi esemény érdekességét növeli, hogy a konferenciér tisztét Faragó Rezsőt kitűnő kollégánk tölti be. Nagy várakozással tekint az előadás elé az aradi munkásság is, amely — mint értesülünk — tömeges látogatásával fogja a kitűnő szociológus előadásának sikerét biztosítani. Az előadás a Nemzeti Színházban lesz, a rendes színházi helyárok mellett. Jegyek Weisz Leó könyvkereskedésében kaphatók.

* Pénteken este 8 órakor fog lezajlani Aradon a Fehér Kereszt szálló nagytermében Tsaye Eugen egyetlen hangversenye, melyre jegyek nagyon csekély számban Weisz Leó könyvkereskedésében kaphatók. Telefon 230. 6951

* Rosenkranz és Guldernstern. A régi vigjátékirodalom egyik gyöngyét, a pompás Rosenkranz és Guldernstern-t játsza holnap az aradi színház. A főszerepeket Heppesné, Novák Irén, Zalay Margit, Szendrey, Beregi, Delli, Keszler, Várnay, Kulcsár és Vass játsszák.

* A medikus. Pénteken esemény számba menő, irodalmi jelentőségű estje lesz az aradi színháznak. Ekkor mutatják be Bródy Sándornak, a kiváló írónak új színművét, A medikust, amely a budapesti Vígsházban nemrég óriási sikert aratott. A pénteki premier iránt város-szerte nagy az érdeklődés, de a színháznál is szinte lázasan várják a premiért. A bemutató előadásán jelen lesz az illusztris szerző is, aki az utolsó próbákat maga vezeti. A darabot Szendrey Mihály igazgató rendezi. A medikus főszerepeit a társulat legkiválóbb erői játsszák.

* A karzati jegyek. A színház igazgatósága ezúton értesíti a közönséget, hogy vasárnaptól kezdve ünnep- és vasárnapon is hétköznapi áron árusítja a pénztár a karzati jegyeket. A középkarzati jegy ára 32 fillér, az oldalkarzati jegyé pedig 22 fillér lesz.

* Leánykereskedelem. (Második ciklus.) Valóságos népvándorlás jellegével birt a közönség tömeges felvonulása tegnap az Urániába. A nagyszabású attrakció, a nemzetközi leánykereskedelmi liga új mozgófényképe vonzotta az Urániába a nagyszámú publikumot, és itt mindjárt fel is említhetjük, hogy az az új felvétel még fokozottabb mértékben nyerte meg a publikum tetszését, mint az első rész. A második rész tárgya sokkal izgatóbb, szövevényesebb és drámaibb mint az első rész. A dráma egy vasuti kupében kezdődik, ahol a lelketlen lélekkufárok biztos szemmel nézik ki maguknak tapasztalatlan áldozatukat. Londonban a világvárosi utvesztőben folytatódik a megrázó dráma. A szerencsétlen áldozatot a megrendelő gróf elől megszökteti egy másik kéjenc, és most már nincs különbség üldözök és üldözött között. A szabadító ép olyan bestiális vadállat, mint a kerítők és a gróf és a szegény leány küzdelme még megrázóbb és brutális férfivel szemben, mint volt az édesszavu kerítőknél. Hihetetlen munkába, életveszélyes próbálkozásokba kerül, míg a rendőrségnek és a leány rokonságának sikerül a szerencsétlen teremtést a posványból kiszabadítani. Az Uránia hatalmas képe megrázó hatást gyakorolt a közönségre. Sokan zokogva nézték végig a vergődő leány kálváriáját. A monstruozus látvány bemutatása újabb dicsőséget hozott az Urániának, mely ismert agilitásánál fogva, minden megjelenő értékes mozgófényképét elsőnek szerep meg és mutatja azt be az aradi közönségnek. A Leánykereskedelem még három napig marad műsoron. 175

* A Leányvásár premiérje az Apollóban. Az Apolló-színház sorozatos előadásban mutatja be az emberhuskereskedők bűnös üzemeinek titkait. A sorozat első részének premierje tegnap volt zsufozt nézőtér előtt. A Leányvásár szenzációs története s a cselekmény virtouz beállítása, valamint a tiszta, tökéletesen éles képek a sikerek sikerét hozta meg az Apolló-színház igazgatóságának. A rengeteg nagyszámú közönség között nem akad egyetlen ember sem, aki elégetlenül távozott volna el a színházból. Ezt csak azért említhetjük fel, mert az Uránia-mozgószínház egyes napilapokban leadott kommunikéjében mérgeesen kikell az Apolló-színház ellen. Az Uránia-színház igazgatóságának az fáj, hogy az Apolló-színház is bemutatja a leánykereskedelem titkairól készített képeket. Ugyátszik a konkurencia nem tud még most sem belenyugodni abba, hogy nem lehet monopolizálni a közönségnek a mozgófényképek iránti érdeklődését. Bár mi megértjük az Uránia haragját, de az Apolló-színház kötelességének tartja, hogy az előnyös összeköttetéseit kihasználja s a legérdekesebb képeket az összes vidéki és helyi mozgószínházakat megelőzve mutassa be a közönségnek. Az Apolló-színház továbbra is a megkezdett uton fog haladni s ahelyett, hogy izetlen s a közönségre teljesen érdektelen kommuniképolémiába bocsátkozzék, oda fog ezután is törekedni, hogy úgy, mint ezelőtt, továbbra is az érdekes képek bemuta-

tásával megelőzze az összes konkurens színházakat. Hogy az Apollónak ez a törekvése a múlt évben eredménynyel járt, arra a közönség a tanu s hogy a jövőben is így lesz, arról garantál az Apolló-színház igazgatósága. Ezzel el is mondtuk azt, ami az Uránia kiruccanására a válaszuk. Több szavunk akkor sem lesz az Urániához, ha az izléstelenségeit folytatni fogja kommunikéjében, mert mint már fentebb említettük, nekünk az egyedüli törekvésünk az, hogy eredeti és érdekes képeinkkel a közönségünk igényeit kielégítsük. Ez tette az Apolló-színház akkor is, amikor elhatározta, hogy nem részletekben, hanem folytatódalagos sorozatban mutatja be a leánykereskedelem izgalmas képeit. S hogy az igazgatóságnak ez az elhatározása mennyire helyes, azt bebizonyította a nagy közönség, amely az első nap mindhárom előadásán zsufolásig megtöltötte az Apolló-színház nézőtérét. Még megemlíthetjük, hogy a Leányvásár első része a legérdekesebb és a legizgalmasabb. A képet még szerdán és csütörtökön tartja műsoron az Apolló, aztán a sorozat másik részét mutatja be. 177

Sztrájkolnak a nagyvágók.

— Nem ölnek sertést Budapesten. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 21.

A budapesti sertésnagyvágók ma sztrájkba léptek, illetőleg elhatározták, hogy a sertésvágást beszüntetik mindaddig, míg a sertészsiradék ára nem emelkedik annyira, hogy a sertésnagyvágók megélhetése biztosítva legyen. A sertésnagyvágók álláspontjukat így magyarázzák:

— A sertésnagyvágók az élő sertés kilóját — lábbal és fejjel együtt, melyet alig értékesíthetnek, — egy korona nyolcvan és egy korona kilencven fillérért veszik és kilónként négy-tíz fillérrel magasabb áron adják el. Az, hogy a sertés ára csak legutóbb is husz fillérrel emelkedett, a sertésnagyvágók nyereségét nem növelte, minthogy a sertés árát már eredőleg azért kellett emelniük, mert azt ugyanannyival drágábban vették. Már most a zsertészsiradékot, mely a sertésnek több mint a felét teszi ki, (egy százötven kilós sertésen a zsiradék 80-85 kiló) kilónként egy korona hatvan és egy korona hatvannégy fillérért veszi a nagyvágó, de ezzel nemcsak a zsirt, hanem hordót, az ügynökök díját stb. is fizeti. A termény és a zsiradékkereskedők viszont kartelben állnak és a sertés nagyvágónak a zsiradékért nem fizetnek többet kilónként egy korona hatvannégy fillérnél (a szalonáért kilónként egy korona 56 fillért fizetnek). Tehát a sertésnagyvágók a zsiradékot a kartel folytán ugyanolyan vagy még olcsóbb áron kénytelenek adni, mint ahogyan ők veszik, de még a hordók árát és az ügynököket is fizetniük kell, úgy hogy a zsiradékra ráfizetnek.

Ezt a deficitet természetesen annál kevésbé tudják a sertésuson behozni, mivel annak ára is olyan magas, hogy azt emelni már nem lehet. De még ebből a sertésuson való haszonból a nagyvágónak a sertésvágóhidon helyiségbért, továbbá személyzetét kell fizetnie, tehát a zsiradékon való deficitre semmi fedezetük nincs. A sertésnagyvásárlás helyzete tehát az utóbbi időben annyira tarthatatlanná vált, hogy ma elhatározták, hogy sztrájkba lépnek, a sertésvételt és vágást beszüntetik mindaddig, míg a zsir- és terménykereskedők a zsiradékért legalább is olyan árat nem fizetnek nekik, hogy ha már a zsiradékon hasznuk nincs, legalább is a huson való nyereségük tiszta nyereség legyen és ne kelljen azt a zsiradékon való deficit fedezésére fordítani. Egyöntetű eljárásukkal akarják a kereskedők karteljét megtörni. A sertésnagyvágók a mai napon — egy kivételével — nyilatko-

zatos iratok, melyben kötelezőleg kijelentik, hogy további elhatározásig a sertészsúrást beszüntetik és ennek a kötelezettségnek megszegése esetén háromezer koronát fizetnek be a Hentesiparértékület javára.

A közönség a nagyvágók sztrájkját nem fogja érezni, mert Szerbiából a hűtőházakba annyi leölt és feldolgozott sertésanyag érkezik, mely a napi szükségletet fedezni képes. Emellett a szerb sertés olcsóbb is. A nagyobb hentesek sem érzik a sztrájkot, mert ezek a sertéseiket maguk ölik a vágóhídon bérelt helyiségükben. A kisebb hentesek vannak a nagyvágókkal együtt érdekelve, mert ők nem képesek a sertésölő helyiségek és személyzet fenntartását kisebb forgalmu üzletük jövedelméből fedezni és így a nagyvágókkal álltak összeköttetésben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uj kuriai bírók. Budapestről jelentik: A király Barna Ignác és Fodor Ármin budapesti táblabírókat a kir. Kuriához számfeletti bíróvá kinevezte.

§ Petíciók a Kurián. Budapestről jelentik: A Kuria múlt év novemberében vizsgálatot rendelt el Zichy István gróf mezőkövesdi munkapárti képviselő mandátuma dolgában. Mielőtt a kassai királyi ítélőtábla hozzá fogott volna a tanuk kihallgatásához, a felek kiigyezték a kérvényezők meghatalmazottja bejelentette az illetékes bírónak, hogy nem kívánja a tanuk kihallgatását. A Kuria I. választási tanácsa ma folytatónlag tárgyalta a petíciót s a képviselő ellen megszüntette a további eljárást.

A Kuria II. választási tanácsa ma kezdte meg Párkas Pál szászvárosi képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. Tetélesi Ármin dr. választásvédő ellenpetíciót nyújtott be, amelynek áttanulmányozása végett a tárgyalást holnapra halasztották.

§ Góga Oktaviánt elítélték. Kolozsvárról jelentik: Ma tárgyalta a kolozsvári esküdtbírószék Góga Oktavián ismert román író izgatási pörét. Góga 1909-ben Nagyszebenben felelős szerkesztője volt a *Tara Nostra* című román folyóiratnak, amelyben néhány olyan vers jelent meg, amit az ügyészség izgatás miatt inkriminált. Minthogy a vizsgálat során megállapították, hogy a verseket a lap kiadója Góga tudtán kívül adta nyomdába, előbb Marku Demeter kiadó ellen folytatták az eljárást. Azonban a vizsgálat során a kiadó meghalt és a fokozatos felelősség elve alapján Góga ellen emelt vádat az ügyész.

Arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, Góga ezt felelte:

— Nem érzem magam bűnösnek, hiszen én egyáltalán nem tudtam az inkriminált versek közléséről.

Az ügyész vádbeszédében a fokozatos felelősségre hivatkozva kérte Góga megbüntetését. Az esküdtszék két rendbeli izgatás vétségében mondta ki bűnösnek Gógát és a bíróság ezért egy hónapi államfogházra és 600 korona büntette. A büntetésbe beszámítják a 6 napi vizsgálati fogságot.

§ Színház és politika. A múlt év május havában gróf Tisza István Sátoraljauhelyen járt s a tiszteleltre adott bankett a városi színházban folyt le. Az akkor Sátoraljauhelyen időző Szalóky-féle szintársulat nem tarthatván meg aznap előadását, bepörölte a várost. A járásbírószék 800 korona kártérítésre ítélte a várost, a törvényszék azonban — a főlebbezési tárgyalás során — megváltoztatta a járásbírószék ítéletét, a kártérítés összegét 220 koronában állapította meg.

§ Váltóhamisításai vádolt ügyvéd. A temesvári kir. törvényszék vádtaása előtt ma egy ügyvéd állott, aki a kir. ügyészség vádirata szerint váltót hamisított. Popescu György dr. lippai volt ügyvéd a vádlott, aki még az 1902. esztendőben a Hidegkuti Népbanknál 750 koronát vett fel váltóra, amelyen Popescu György dr. mint elfogadó, Popescu Miklós buttyini lelkész, az ügyvéd fivére, mint kibocsátó és felesége mint forgató szerepeltek. A prolongálás közben folyt egészen 1904. évi január hó 29-ig, amikor is az intézet a váltót peresítette. Ekkor azonban kiderült, hogy Popescu Miklós neve hamisítva van és a lelkész megesküdött, hogy ő a nevet nem írta az úrlapra. Popescu György dr. ellenben beismerte, hogy fivére nevével ő írta a váltóra. A temesvári kir. ügyészség ezért vádat emelt Popescu György dr. ellen a btkv. 401. §-a uttköző és a 403. §-a 1. pontja szerint minősülő magánokhamisítás büntetése miatt. Ma volt ez ügyben a vádtaács ülése, melyen Gerdánovits Sándor kir. ítélőtáblai bíró elnökölt. A vádtaács nem hozott határozatot, hanem elrendelte az eljárás kiegészítését.

Kényszervetkőztetés a kulisszák mögött.

— Felmentett színigazgatók. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 21.

Pikáns háttérű színházi affér foglalkoztatja ma, mint bécsi tudósítónk táviratozva, az aussigi büntető járásbírószéket. Az ügy, amely az ősztrák színházi egyesületben is kínos feltűnést keltett annak idején, a következő:

Pospischi-Hirschberg Mária, az egykor híres udvari színésznő és férje, Hirschberg Major állottak a bíróság előtt becsületsértéssel vádolva. Reisner Irén, az aussigi színház tagja emelte ellenük, mint a színház igazgatói ellen a vádat. A panaszosnő férjének, az említett színház főrendezőjének viszonya van a színháznál szerződötett Nits Ilona 17 éves karnőgyógyel. Ebből sok kellemetlenség származott, aminek az igazgatónő ugy akart véget vetni, hogy a panaszosnőnek azt tanácsolta, bontsa föl a szerződését és távozzék a színháztól. Egy délutáni előadás alkalmával a panaszosnőnek ugyanahhoz az asztalhoz kellett ülni a szerepe szerint, amelyen egy előbbi jelenetnél riválisa, Nits kisasszony foglalt helyet. Felvonásközben észrevette a kardalosnő, hogy elveszett az asztalon maradt ridiküljéből két gyűrű, amelyet udvarlójától, a panaszosnő férjétől kapott ajándékba. Elpanaszolta ezt az igazgatónőnek, aki rendőrökért küldött és a megjelent rendőrtisztviselőt, meg a detektívet a panaszosnő öltözőjébe vezette.

— Pardon — szól az igazgatónő — nagysád ült később annál az asztalnál, amelyről Nits kisasszony gyűrűi eltűntek, tehát természetesnek fogja találni, ha a rendőrség önnél fogja keresni az ékszereket.

— Tessék csak kutatni — felelte a panaszosnő s az öltözőjében álló szekrényt és az összes fiókokat felnyitotta.

A rendőrök kutatása azonban eredménytelen maradt.

— Akkor tessék levetkőzni — mondta szigorú hangon az igazgatónő s ő volt az első, aki felgombolta a megrémült színésznő ruháit. A fiatal asszony az ing kivételével mindent levetett, de az igazgatónő ezt a szelős ruhadarabot a kutatás megnehezítésének tekintette és a vállon összefűzött szalagokat gyorsan megoldotta.

Félig Éva kosztümben állott a színésznő a köréje gyűlt kíváncsi és gunyosan nevető kartár-

sai és kartársai között. A gyűrűket pedig időközben ugyanazon asztalon megtalálták, ahol Nits kisasszony a ridiküljéből felejtette.

Ebből támadt aztán az a pör, amelyben ma itélkezett az aussigi büntető járásbírószék. A panaszosnő, Reismerné asszony ugyanis nem a lopással történt alaptalan gyanúsítás, hanem a vetkőzési jelenet miatt súlyos becsületsértés címén emelt vádat Pospischi-Hirschberg igazgatónő és férje ellen.

A mai tárgyaláson a vádlottnő tagadta, hogy ő a rendőrség előtt meggyanusította volna kartársnőjét.

— Tudomásom szerint a szerelmes pár, a panaszosnő férje, Reisner ur és Nits kisasszony emelték a lopás vádját önagysága ellen, — mondta az igazgatónő. Az sem igaz, hogy én kényszervetkőztetem volna a levetkőzésre. Sőt ellenkezőleg: a panaszosnő jelentette ki, hogy „elég fess ahhoz”, hogy bájt leleplezetlenül is mutogathassa és az öltöző átkutatása után ő maga ajánlkozott levetkőzni. Én azonban ezt kerekén megtiltottam neki és mikor kiléptem az öltözőből, csak akkor fogott a vetkőzéshez és az ing magától hullott le; még én siettem aztán be, hogy az inget gyorsan föl-emeljem.

A kihallgatott rendőrségi közegek azt vallották, hogy nem voltak jelen a vetkőzési jelenetnél. Az öltöző átkutatása után ők eltávoztak. Színészek és színésznők azonban azt vallották, hogy a rendőrök jelen voltak, de hogy az igazgatónő az inget lehuzta e vagy pedig felemelte volna, arra nem emlékeznek. Tény az, hogy az inget a földön látták heverni.

A bíróság a vádlottakat felmentette a súlyos becsületsértés vádjától és elutasította a közvédlőnek a közszemérem elleni kihágás miatt emelt vádját is, mert — mondotta a bíró az ítélet indoklásában — ha a vádlottnő a vetkőzésnél indokoltan távozott is, azért még se állhat ez a ténylőg ség indokkal összefüggésben, eselokedete erőltetése öltöző állítása ném fogadható el, mert be van bizonyítva, hogy Reismerné asszony tárta a vetkőzést és akkor ő maga se látott ebben szemérem elleni vétést, vagy becsületsértést.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az állatvásár áthelyezése ellen. A februári közgyűlés tudvalevően egy hónappal elhalasztotta a döntést a heti állatvásárok áthelyezése ügyében. Most a nagy vitát keltett ügyben a törvényhatóságnak számos tagja újabb beadványt intézett a közgyűléshez, annak érdekében, hogy az állatpiac az Óvartér beépítéséig a jelenlegi helyén maradjon és hogy a berendezés költségeit ne rója ki, a nehezen megállapítható és „ugynevezett érdekeltségre”, hanem utasítsa a mérnöki hivatalt újabb berendezési költségvetés készítésére és a terheket viselje a törvényhatóság.

A beadvány bőven ismerteti a mai helyzet előnyeit és rámutat, hogy az egész városban átvonuló forgalomból igen nagy érdeklőrknek van hasznuk. Méltánytalannak mondja a nyolevan százalékkal megterhelt polgárság egy részét csak azért, hogy mai keresetétől el ne essék, a pótdáon felül még azzal is terhelni, hogy a maga erejéből viselje egy közintézmény fenntartásának, az állategészségügy és a piacátogató közönség kielégítésének költségeit.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás) — — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály — — —	151
Nyomda — — — — —	151

HIREK.

— **Időjárás.** E hó 22-én az időjárás: változó, enyhe, sok helyütt csapadék, éjjeli fagy.

— **Új titkos tanácsos.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Harkányi Frigyes* bárónak, a magyar országgyűlés főrendiháza örökös tagjának a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Kitüntetések a Vöröskeresztnél.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a magyar szentkorona országai vöröskereszt egyesülete körül szerzett érdemeik elismerésül: özv. *Herich Károlyné* született *Kammer Karolina* budapesti, *Wadowsky Gusztávné* született *Vavra Emilia* aradi, *Majunke Gedeonné* született *Herrgesel Alice* szepesszombati és *Höschl Frigyesné* született *Jäger Cecília* verseci lakosnak II. osztályu Erzsébet-rendet, *Nagy Gábor* nyug. miniszteri tanácsosnak Lipót-rend lovagkeresztjét, *Goldzieher Vilmos* dr. budapesti tudományegyetemi rendkívüli tanárnak a magyar királyiudvari tanácsosi címet, dr. *Brandt Józsefnek*, a kolozsvári tudományegyetem nyugalmazott tanárának és törvényes utódainak a magyar nemességet, *Scabroth Zsigmond* nyugalmazott fővámhivatali ellenőr, zágrábi lakosnak a királyi tanácsosi címet, *Kovácsics Gyulának*, Temesvármegye árvaszéki elnökének III. osztályu vaskorona rendet, valamennyinek díjmentesen, *Forster Gézának*, Ujvidék szabad királyi város tanácsnokának, *Bereczk Péter* okleveles gyógyszerész, hőmezővásárhelyi lakosnak, *Herczl Izidor* dr. budapesti ügyvédnek és *Mitterhauszer Károly* Pozsony szabad királyi város főjegyzőjének a *Ferenc József-rend* lovagkeresztjét, *Bándy Horváth Zsigmondné* született *Fleissig Mária* budapesti lakosnak és *Pfliegler Bertalan* miskolci kereskedőnek a koronás arany érdemkeresztet és végül özv. *Szögyényi Istvánné* született *Varga Mária* és özv. *Szigethy Imréné* született *Szabó Lidia* egyesületi intéző nénéknek az Erzsébet-éremet adományozta.

— **Bosnyák Zoltán kinevezése.** A hivatalos lap holnapi száma közölni fogja, hogy a király a belügyminisztérium elnöki osztály főnökének teendőit *Bosnyák Zoltán* ismert íróra, miniszteri tanácsosra bízta.

— **Delegátusok bankettje.** Budapestről jelentik: A magyar delegáció külügyi albizottságának tagjai ma este a Nemzeti Kaszinó külső termében ebédet adtak a közös külügyminisztérium tagjai tiszteletére. Az ebéden részt vettek a közös külügyminisztérium Budapesten időző tagjai, élükön *Aehrenthal* gróf külügyminiszterrel, *Khuen* miniszterelnök és a külügyi albizottság tagjai.

— **Ünnepelt hírlapírók.** Budapestről jelentik: A királyi kitüntetésben részesült *Schiller* Zsigmond, *Radó Sámuel*, *Bródy Lajos* és *Szokolay Kornél* tiszteletére ma lakomát rendeztek a budapesti hírlapírók. A banketten 120 újságíró jelent meg. Az ünnepi felköszöntőt *Herczeg Ferenc* mondta, aki hangoztatta, hogy újságírókat ritkán ér kitüntetés, annál nagyobb tehát ennek a királyi kegynek az értéke és jelentősége. Azután a 4 újságíró kiváló tulajdonságait méltatta. Utána az ünnepeltek beszéltek, majd *Bóla Henrik* mondott szellemes tószót.

— **Gyomai küldöttség az igazságügyminiszternél.** A gyomai kerület küldöttsége járt ma a képviselőházban *Kovács Gyula* országgyűlési képviselő vezetése alatt. A küldöttség *Székely Ferenc* igazságügyminiszternél tisztelegte és arra kérte, hogy állítson fel Gyomán járásbíró-ságot, mert a feleknek igen terhes és költséges a Csabára való utazás. Az igazságügyminiszter kilátásba helyezte a kérés teljesítését.

— **Az Aradi Központi Takarékpénztár új vezérigazgatója.** Az „Aradi Központi Takarékpénztár” igazgatósága mai ülésén töltötte be a lemondás folytán üresedésbe jött vezérigazgatói állást. Vezérigazgatóul egyhangulag *Deutsch Károly* az „Aradi Ipar és Népbank” titkárát választotta meg. *Deutsch Károly* szerzett tapasztalatai, szimpatikus egyénisége s előzőkeny mcdora alapján feltétlen biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az intézet fokozatosan fejlőd-jék s a vidéki pénzügyintézetek között méltó helyett foglaljon el. Az igazgatóság mai ténykedését helyesnek és választását szerencsésnek mondhatjuk és hisszük is, hogy az Aradi Központi Takarékpénztár helyes mederben haladva, szép fejlődésről fog mihamar beszámolni.

— **Házasság.** *Kepes Jenő* dr. fővárosi ügyvéd *Kaszab Böskével* e hó 19-én az V ker. anyakönyvvezetőnél házasságot kötött.

— **Jókai irodalmi hagyatéka.** Budapestről jelentik: Özvegy *Jókai Mór*né szül. *Nagy Bella*, *Zichy János* gróf kulturminiszternek *felajánlotta* *Jókai Mór* hátrahagyott könyvtárát, levelezéseit és képeit. Maga az átvétel nem adásvétel formájában történék, hanem az özvegy a Nemzeti Muzeumnak ajándékozta a hagyatékot, viszont az állam bizonyos évjáradékot juttatna az özvegynek. *Zichy János* gróf már meg is bízta *Szalay Imrét*, a Nemzeti Múzeum igazgatóját, hogy a levelezésekből, könyvekből és képekből álló hagyatékot átnézze.

— **Öngyilkos leány.** Makóról jelentik: Ma délelőtt öngyilkos kézzel vetett véget életének *Juhász Antal* 18 éves *Rozika* nevű leánya. A leány hosszabb ideje gyógyíthatatlan hátgerinc-sorvadásban szenvedett, amiért halálra szánta magát. Rokonainak és ismerőseinek is sokat beszélt, hogy inkább meghal, de nem tűri tovább ezt a rettenetes kinszenvedést. A rokonok nem vetik komolyan a leány beszédét s nem is tételezték fel róla, hogy ilyesmire képes. A leány tegnap délelőtt keserves könyhullajtások között megírta bucsulevelét szüleihez, aztán valahonnan kötelet kerítve, bement a fásszinbe s ott felakasztotta magát. A házbeliak, kiknek feltűnt a leányka hosszas elmaradása, kutatni kezdtek utána. Meg is találták a fásszinben. Azonnal levágták a kötélről, élesztgetni kezdték, de már hiába. Ott volt mellette imádságos könyve. Benne bucsuzó levele, melyben többek közt ezt írja: „Utolsó kérésem az, hogy három szál szegfűt tegyetek koporsómba, hogy visszagondolhassak az egek kékjéből, hogy én is voltam ilyen bimbó, de ki nem nyilhattam, mert elhervasztott a betegségem.” A szerencsétlen leányka utolsó kérését teljesítik a szülők és barátok, kik a boldogtalan leányka ravatalátálal halmozták virággal.

— **A beszélő fej.** A budapesti büntetőjárs-bíró-ság végzésileg elrendelte, hogy *Widmann Ottó* berlini mérnöknek találmányát és a szabadalmát, az ugynevezett „beszélő fejet” a rendőrség foglalja le. A mérnök feljelentése szerint szabadalmának kijátszásával egyik alkalmazottja útján jutott el a beszélő fej *Reimetter Árpád* városligeti mutatványoshoz. *Widman* bünvádi feljelentést is tett alkalmazottja ellen, s annak kiterjesztését kérte felbujtás címen *Reimetter*, valamint *Lauffer Vilmos* budapesti kávéháztulajdonos ellen is. A rendőrség tegnap eljárta a foglalás ügyében. *Reimetter* azonban hivatkozva arra, hogy rendes vétel útján jutott a beszélő fejhez, megtagadta annak kiszolgáltatását. A további eljárás folyik.

— **Ujszentanna új plébánosa.** Ujszentannán a múlt évben elhunyt *Szirmay János* esperes plébános állása az elmúlt napokban töltött be. Az új plébános *Kari József* volt aradszentmártoni lelkész, akit ma szentelnek fel.

— **Megszöktetett urileány.** A bécsi rendőrség ma délben a következő táviratot küldte a budapesti rendőrkapitányságnak: „*Banár Frigyes* bécsi százados *Frederika* nevű leányát megszöktette *Königesz O. Gyula* brassói születésű magyar ifju, aki állítólag a *Ton und Wort* kiadóhivatali főnöke. Hétszázötven korona van náluk, a pályaudvaron letartóztathatók.” *Banár Frigyes* vadászszázados Bécsben, özvegy ember. A leány egyetlen gyermeke, alig mult el tizenhat éves. Szép szőke leány, aki férjhez menése esetére kétszáz ezer koronára van biztosítva. *Banár Friderika* néhány héttel ezelőtt egy tánciskolában ismerkedett meg a fiatal emberrel, aki újságírónak adta ki magát, s hangzatos mesékkel elcsavarta a leány fejét. Az apa erről az ismeretségről mit sem tudott. A százados tegnap arra ébredt, hogy a ház üres, s a leány eltűnt szobájából. Az asztalon egy levelet talált, amelyben a leány töredelmesen bevallja apjának viszonyát, s azt is, hogy örökre elhagyja őt vőlegényével *Königesz Gyulával*. A kétségbeesett apa azonnal a rendőrségre sietett, s kérte a szökevények kinyomozását. A bécsi rendőrség azonnal táviratozott Budapestre, s egyuttal a brassói hatóságokat is megkereste, hogy ha esetleg Brassóba mennének a szökevények, fogják el őket s a leányt vigyék vissza apjához.

— **Figyelmeztetés.** Szegény aradvárosi tüdő-betegek szanatóriumi gyógykezelésére az aradvárosi vörös kereszt egyesület által meghirdetett pályázat határideje folyó hó 27-én lejár. Felhívom azokat, kik a segítyezésre igényt tartanak, hogy az orvosi, illetőségi és szegénységi bizonyítványikkal felszerelt kérvényeket folyó hó 27-ig *Bökényi Aristid* egyesületi jegyzőnél (polgármesteri hivatal) nyújtsák be. A vörös kereszt egyesület nevében *Wadowsky Gusztávné*, elnök.

— **A Weitzer-alap bécsi palotájának eladása.** Bécsben, a *Rotshild* palota mellett, a *Heugasse* 38. szám alatt volt Arad város háza, melynek a török nagykövetség a bérlelte. A város nagynévű jötevőjétől, néhai *Weitzer Jánostól* örökölte a házat. Ez volt a hagyaték utolsó ingatlana, melyet még nem tett pénzé a város. Most ezt is eladta. *Varjassy Lajos* a mult héten Bécsben tartózkodott és véglegesítette az eladást, melynek megtörténtét ma bejelentette a tanácsnak. A ház háromszáz ezer koronáért kelt el és *Goldschläger Gyula* építész vette meg. A befolyt összegnek két harmada a várost, egy harmada az oldalági örökösöket illeti meg. A tanács jóváhagyta az eladást.

— **Az őszi hadgyakorlatok helye.** Nagyvárdról jelentik: Bécsi hír szerint az 1911. évi őszi hadgyakorlatokat Bihar megyében fogják megtartani. A hadsereg vezetésében a szerbiai nagy készülődés óta az a törekvés dominál, hogy az összes fegyvernemek legénységét elsősorban a hegyi meztelésekre, a hegyek közt való fegyverviselés nehézségeire kell edzeni s a főelv, hogy ezen a téren a katonaságot a legmesszebbmenően kiképezzék. A hadvezetés kétségkívül számol ma azzal a körülménnyel, amit azelőtt figyelmen kívül hagyott, hogy az osztrák-magyar hadseregnek mindenképp az osztrák felől, a Balkánról állandóan fenyegető veszedelemre kell készen lennie. A vezérkar február elején fontos tanácskozásokat tartott az ideai császárgyakorlatokra vonatkozóan. Kétféle terv merült fel, hogy tudniillik Erdélyben, vagy Bihar-Hunyad és Arad megyék hegyvidékén tartásuk a nagygyakorlatot. A mi értesülésünk szerint az Erdélyre vonatkozó tervet elejtették, amire abból is következtethetünk, hogy március havában a vezérkar több magasrangu tisztjét várják Nagyváradra. A Generalstab tisztjei azzal a fontos misszióval jönnek, hogy tekintsek meg Bihar megyében a terepet, tanulmányozzák a viszonyokat arra nézve, hogy a hegyes, sziklás terület alkalmas-e a manőver céljaira. Ha a véleményük s a jelentésük kedvező, a terepszemle után újabb komissio érkezik s pontosan megállapítja, hogy hol, mely vidéken lehet a hadtesteket mozgatni. Az már eldöntött dolog, hogy a király ez idén nem vesz személyesen részt az őszi gyakorlatokon, hanem *Ferencz Ferdinánd* trónörökös fogja képviselni. Abban az esetben, ha a nagygyakorlatok terét Bihar megyét szemelik ki, a tisztek véleménye szerint *Belényes* és *Vaskóh* között lesz a főhadiszállás.

— **Zenebarátok figyelmébe.** Biró Sándor a „Musica” zongora és hangszerkereskedelmi r. t. magyarországi vezérképviselője 2-3 napig városunkban a Központi szállóban tartózkodik. Zongorák után érdeklődőket szállóbeli lakásán hagyott meghívásra készséggel meglátogat. 74!

— **Betörés.** Csöppös István Kelemen-tér 3. sz. alatt lévő fűszerüzletébe ma éjjel ismeretlen tettes betört és onnan 50 korona értékű élelmiszert elvitt.

— **Elveszett vasárnap este** a József főherceget 18. számú háztól a Zrinyi-utcáig terjedő úton egy kövekkal kirakott, antik mellű. Kéretik a becsületes megtalálóját, hogy azt jutalom ellenében József főherceget 18. szám alatt a házmesternél átadni sziveskedjék. 77

— **A Málnási Borviz** egyike a legüditőbb legkellemebb hazai ásványvizeknek, mely átvatva van a külföldi giesshüblit kiszorítani. Általános kedveltségnek és elterjedettségnek örvend, s a legkényesebb igényeket is kielégíti.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban a hó 21-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat köteteket jelentettek: **Született:** Horváth Mihály vasuti fűtőnek György nevű fia. Tuska György napszámósnak Erzsébet nevű leánya. Rosenberger Márton tojáskereskedőnek Karolina nevű leánya. Szabó Mihály máv kocsirendezőnek Julianna nevű leánya. **Meghalt:** Özv. Czermann Géza 32 éves kávéleány. Nyíga János 5 éves fia. Özv. Zettelbacher Józsefné 74 éves magánzónó. Özv. Szabó Györgyné 70 éves napszámósnő. Buzás István 7 hónapos fia. — Házasság nem fordult elő.

— **Gyakran előfordul,** hogy olyan gyermekeknek, kik bőségesen és jól táplálkoznak, a csontok még sincsenek úgy kifejlődve, mint kellene. Ez azért van, mert a táplálék nem tartalmaz elegendő mennyiségű — a csontképzéshez szükséges — ásvány anyagokat. A **Scott-féle Emulsió**, mely csukamájolajból, méz és nátron hipofoszfát hozzáadásával készül, elősegíti a csontok fejlődését és a gyermek növelését. A lábcsontok némelyikére erősebbek, egyesek lesznek és egészséges hus fedt azokat. Igazán feltűnő, hogy a gyermekek milyen örömmel szedik a **Scott-féle Emulsiót**, kitűnő, édes íze miatt.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weiszal. 201

Brunkaláné hazajön.

— Egy régi nagy pör epilógusa. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 21.

A mai fiatalabb generáció azt se tudja már, hogy ki az a **Brunkaláné**; pedig csaknem két évtizeddel ezelőtt szinte szállóige volt a Brunkaláné neve, épen úgy, mint nemrégiben a **Haverda Mariskáé**. Nagy pöre volt neki is a budapesti büntető törvényszék előtt s igaz, hogy maga a büncselekmény meg se közelítette szenzációsságban a **Haverdáékat**, de olyan érdekes részletei voltak s a tárgyaláson annyira nagygyá nőtt, hogy az egész ország nem beszélt akkor egyébről, mint a Brunkaláné pöréről.

Brunkala Lászlóné, született **Osváth Iona**, viruló szépségű, fiatal asszony volt abban az időben. Férje, **Brunkala László** ügyvéd volt, aki pár év előtt halt meg itt a fővárosban, elhagyottan, szinte nyomorúságban. Nem sokkal a bünper keletkezése előtt, — alig pár nappal az esküvője után — agyonlőtte magát fehérmegyei kastélyában az ország egyik legismertebb gallérija, **Vásonkeőy Géza** és egy tőle eredő váltó nyomán támadt a bünpöre a szép **Brunkala Lászlóné**nak.

Napokon át tartott ennek az érdekes bünpörnek a tárgyalása, amelyet az a körülmény tett különösen érdekessé, hogy az akkori idők két legismertebb és leghíresebb jogásza, **Eötvös Károly** és **Polónyi Géza** állottak ott szemben egymással. Nem is annyira maga a bünper érdekelte a közönséget, mint ennek a két hatalmas agya ügyvédnek a mérkőzése a bíróság előtt. Külön-külön

sokszor látta már őket az akkori idők jogászközönsége, de együtt — szemben egymással — még nem szerepeltek.

Ennek az izgalmas tárgyalásnak egyik napján **Polónyi Géza** hevesen nekitámadt — nem hatalmas ellenfelének, hanem a szép vádlottnőnek. Nagy beszédében szinte izekre tépte **Brunkala Lászlónét** és úgy mutatta őt be a bíróságnak és a közönségnek.

Másnap **Eötvös Károly**, **Brunkaláné** védője, karonfogva vezette be a szép asszonyt a tárgyalási terembe — a vádlottak padjáig. Ami ezután történt, az szinte példátlan a magyar büntető igazságszolgáltatás annaleiseiben. Ugyan is nem a vádlottnő fakadt sírva a törvény házában, hanem a vádó ügyvédnek, **Polónyi Géza**nak, Magyarország későbbi igazságügyminiszterének, omlottak sűrű könnyei a bíróság és a nagy közönség előtt. Nem az örömkönnyei, hanem a panaszkönyvei.

És mindezt **Eötvös Károlynak** a veséig ható huncora cselekedte! A szatírának hatalmas fegyverével ment neki erős ellenfelének és olyan diadalt aratott fölötté, az akkor már nagyon is féltelmetes **Polónyi Géza** fölött, hogy az ellenfél, mint a gyerekek, keserves könyekre fakadt és úgy panaszzkodott a bíróság előtt **Eötvös Károlyra**.

Eötvös Károlynak, a lángeszű ügyvédnek ez volt talán egyik legnagyobb ügyvédi sikere. De a bírósági ítélet mégis marasztaló volt **Brunkalánéra** nézve s a szép asszonyt elítélték háromszatendi börtönre. **Brunkaláné** már akkor kijelentette ott, a törvényszék előtt:

— Engem elítélhetnek, de börtönbe mégse juttatnak!

Ahogy megmondta, úgy is történt. **Brunkalánét** nem tartóztatták le, mert súlyos beteg lett. **Hashártagyuladást** kapott s mire fölépült, tul volt az operenciás tengeren.

A szép asszonyról, **Brunkala Lászlóné** született **Osváth Ionáról** azóta nem esett szó a nyilvánosság előtt. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Igaz, hogy ne a is ő maga érdekelte a nagy nyilvánosságot, hanem a két hatalmas ügyvédnek a bíróság előtt vívott párbaja, amelyben az akkori idők krónikásainak ítélete szerint **Eötvös Károly** maradt a győztes, habár a védencét el is ítélték.

Az energikus lélekkel megáldott szép asszony elmenekült, mielőtt a felsőbb bíróságok végleges döntést hoztak volna ügyében. Azóta se tudta senki sem, hogy hová lett, merre jár. Még is felledkeztek már róla talán még a legjobb akarói is.

A minap azután levelet hozott a posta **Eötvös Károlynak**. Messze földről jött a levél — tengereken túlról — **Melbourneból**, Ausztrália egyik legnagyobb városából. Nem panaszos levél, hanem egy önérzetes asszonynak a saját értékétől duzzadó levele. Azt mondja el ebben a levélben **Brunkala Lászlóné**, hogy egyáltalában semmi szüksége nem volna arra, hogy hazajöjjön, de mégis rövidesen megteszi ezt, mert nem akar anélkül meghalni, hogy idehaza ne tisztázta volna magát. A büntetése most már — ugymond — elévült és szabadon szólhat, cselekedhet itthon. Az igazságát azonban megkeresi és a király elé megy, hogy ezt megtekhesse.

Megírja azt is a szép asszony, hogy nem akar itthon maradni. Talált ő már új otthonát. **Melbourne** mellett gyönyörű farnja van, amelyet hosszú éveken át tartó, igazi magyaros gazdálkodással valóságos kis paradicsommá varázsolt. Ott érzi magát jól és ott érzi magát otthon. Sokkal inkább elszokott már a magyar viszonyoktól, minthogy itthon újra élni tudna.

Nem is ezért jön; csak az igazát keresi; mert hiszen őt annak idején ártatlanul ítélték el s ezt akarja bebizonyítani.

— Az az egyetlen célom! Végzi levelét.

És ki tudja — hátha megtalálja az igazát.

TANÜGY.

Mit kér és mit ad a miniszter a fa- és fémipari iskolához?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 21.

A múlt év szeptember havában jártak Aradon **Hieronymi Károly** kereskedelmi miniszter megbízottjai, hogy megtekintsék az új fa és fémipari szakiskola céljára felajánlott városi telket és a miniszter meleg érdeklődésének megfelelően végleges befejezéshez juttassák a kormány és a város közt az iskola létesítésére megkezdett tárgyalásokat.

A miniszter kijelentette, hogy a kormány a legmesszebbmenő áldozatokkal is lehetővé akarja tenni az ipari oktatás tökéletesítését Aradon, mert a fa és fémipari szakiskola a délmagyarországi iparos nemzedék nevelésének ügyét minden tényező legmelegebb elismerésére méltóan szolgálja és eme hivatásának teljesítésében a régóta szükeknek bizonyult helyiségei gátolják.

A város is ezt a nézetet vallotta és a maga akcióját a tanonc otthon létesítésével kapcsolta össze.

A kereskedelmi miniszter ma küldött leiratával tudatja, hogy a város feltételeit elfogadja és a maga hozzájárulását is megjelöli.

A miniszter kiküldötteitől értesülve, hogy a város közönsége milyen áldozatokra kész, megnyugvással veszi tudomásul a következőket:

1. az ugynevezett „Mittelmann”-féle telekből 2700 négyzet öl területet a szakiskola kibővítésére, illetve a tervbe vett új iskolaépület céljaira díjmentesen átenged s hajlandó még e telek mögött egészen a kiserdőig terjedő területet is felajánlani. Kívánatos azonban még, hogy a Mittelmann-féle telek Béla-térre néző utcai vonala 7 méterrel meghosszabbíttassék.
2. A telek környékét rendezni, az utca csatornázásának és világításának kötelezettségét magára vállalja.
3. Az új iskolai épület költségeihez és berendezéséhez 500.000 koronával hozzájárul és azt a kereskedelmi tárca javára a következő részletekben fizeti: a) 200.000 koronát az építés megkezdésétől számított 30 nap alatt, b) 200.000 koronát, a mikor az épület a tető alá jut, c) 100.000 koronát akkor, a mikor az iskola új épülete használathoz vetetik.
4. A jelenlegi szakiskola épületét 150 iparos tanonc befogadására alkalmas tanoncotthonná saját költségén átalakítja, berendezzi, annak vezetéséről, összes személyi és dologi kiadásainak fedezéséről gondoskodik és biztosítja részemre a tanoncotthon szervezeti szabályának jóváhagyását az intézet kormányzásába való befolyást és az évi számokadók felülvizsgálati jogát.
5. Az új épületet és vele együtt a telket az állami tulajdonába átengedi mindaddig, míg iparoktatási célokra szolgál, abban az esetben pedig, ha ezt a célt szolgálni megszűnik, a város tulajdonába megy át.

Azon esetben, ha a város közönsége a felsorolt hozzájárulást és szolgáltatmányokat közgyűlési határozattal biztosítja s ehhez a felsőbb jóváhagyást kieszközli, hajlandó vagyok:

1. Az ottani fa- és fémipari szakiskolát továbbfejlesztetni, úgy, hogy annak fa- és fémipari szakosztályában együttesen és összesen 200 tanuló legyen befogadható és az iskolával kapcsolatosan a város és vidéke ipari igényeinek megfelelően az ipari munkások részére továbbképző ipari tanfolyamokat és ezek között a szükséghez képest öntő-minta, asztalos és elektrotechnikai tanfolyamokat is szervezni.
2. A város közönsége által 150 iparos tanonc befogadására berendezendő és a közönség által fenntartandó iparos tanoncotthon részére, annak megnyitásától számítva évi 20.000 korona segélyt engedélyezni, — azon esetben, ha a törvényhozás évről-évre a megfelelő anyagi eszközöket rendelkezésemre bocsátja, mire nézve a jövő 1912. évtől kezdve évről-évre tárcim költségvetésében a szükséges összeget elő fogom irányozni. Kikötöm azonban, hogy a tanoncotthonban 30 szegénysorsu érdemes tanonc díjtalan ellátásban részesítendő.
3. Hajlandó vagyok a szakiskola jelenlegi épületét a tanoncotthon részére átengedni akkor, a mikor a szakiskola az új épületet elfoglalta, az átadással egyidejűleg az állam-

nak ezen épületre nézve fennállott összes kötelezettségei megszűnnek.

A város közönségének azon kérését, hogy az új iskolaépület építési programjának, valamint a tervek felülbizálásánál a város véleménye is meghallgattassék, annak idején figyelembe fogom venni.

A törvényhatóság márciusi közgyűlésén nyilatkozik, vajjon elfogadja-e a miniszter ajánlatát. Addigra már valószínűleg a Weitzer-alapítványnak alapító levelét is megváltoztatja az alapítványok igazgatósága, mert az eredeti határozatoktól eltérőleg — a kamara javaslatára — a közgyűlés szélesebb alapú programot állapított meg a hagyaték felhasználására.

Table with exchange rates for Buda, Rozs, Tengeri, and Zab in 1911.

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Febr 21

Table of stock market prices for various commodities like gold, silver, and currencies.

Temesvári Lloyd-Társulat

Table of prices for various goods and services offered by the Temesvári Lloyd-Társulat.

Advertisement for 'Mindig kifogástalan' (Always impeccable) featuring an image of a man and text about quality and service.

MULATSÁGOK.

(=) Az újszentannai polgári társaskör folyó hó 19-én Weger Béla nagyvendéglőjében a társaskör helyiségében, Horváth Dezső világosi igazgatójának közreműködésével, zártkörű táncvigalmat rendezett, mely minden tekintetben igen jól sikerült.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az iparvédő szövetkezés gyűlése. E hó 24-én este 6 órakor a mérnök- és építészegylet helyiségében tartja meg a szövetkezés rendes havi gyűlését, melyre tagjait, valamint — a tervbevett és hazai termékekből álló kirakatsverseny ügyére való tekintettel — az érdeklődő helybeli kereskedő urakat is ezennel meghívja az elnökség.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujradí gabonavásár. — Az Aradi Közlöny tudósítójától. — Ujradí, febr. 21. Az időjárás ma már inkább tavaszias, mint téli jellegzetű. Sőt ott, ahol a hó elolvadt — mint mondják — szépen kizöldült vetést lehet látni. Szóval az enyhülő idő kedvező a mezőgazdasági állapotra.

Table of Budapest market prices for various goods like flour, oil, and other commodities.

Felelős szerkesztő BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1911. február hó 22-én: A bérlet Al bérlet Rosenkranz és Guldernstern. Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Klapp Mihály. Fordította: Csiky Gergely.

URANIA mozgófénykép színház.

Műsor 1911. febr. 22-én, szerda: (Sáró Simonov-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.) 1. Kezege ur ventégségben. Kacagtató bohózat. — 2. Leánykereskedelem. A szenzációs képsorozat második ciklusa, mely-t a Nemzetközi Leányvédő Liga a fehér rabszolgakereskedés elleni küzdelem érdekében készítetett.

APOLLÓ SZÍNHÁZ az Andrássy-téri új Lloyd-palotában. Vránia Magyar Tudományos Színház aradi színpada. Ma szerdán 1911. február 22-én: Műsoron kívüli szám! Műsoron kívüli szám!

NYILTTER Besztercei szilva, kajszin-baraczk. szert gyümölcsfát, vadoncsot, akác és gledicsiát 100.000 számba képes küldeni.

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből: Nyers kávé: Jamaica 1/2 kg. ... K 150. Pörkölt kávé: Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből. Tea: Törmelék-tea 1/2 kg. ... K 250.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó. József főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!
Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába.

Pekár Gyula: A szerencsenek összeesküvése, Bródy Sándor: Jegyzetek a szerelemről, Borsszem Jankó naptára 1911. évre Karin Michaëlis: A veszedelmes életkor, Egó: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hétágú sip, Balázsházy P.: Forrongások, Sudermann H.: Énekek éneke, Rákosi Viktor: Rejtett zugok, Őszi termés, Kis emberek világa, Croker: A hamupipóke, Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból, Heltai Jenő: Kis mesés könyv, Jerusalem Else: A Szent Skarabáus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal Bej: Gülnihál, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipóke öngyógyása, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Universum V.

Németben: Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners, Storch Arthur: Licht und Finsterniss; Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin: Das gefährliche Alter, Andoux M: Marie Claire, Crocker B. M.: Entgleist, Franzos E. K. Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann.

**Kölcsöndíj havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

A vidéki bérlők is a leggyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy füzetenként 20 fill.

Legujabbak: Fall: Édes öregem, Doy Fredrick: Vidd, vidd! Sas Náci: Akáclobos kis falumból, Farkas: Üzenet, Fall: Die erste Tour, Kun Uccu Sári, Fall: Die schöne Risetete, Eysler: A halhatatlan lump, Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten, Weiner: Csokolóztam, A hangli, Grósz: A pécska cigány-soron, Vánkos nóta, Csillag nóta, Simkó: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél, Fall: Puppenmädel, Heidelberg: A Jasz — leány, Sas Náci: Letűnt a nap, Hajtsd ide párom a fejedet, Kun M: Pincér fizetek, Weiner: A pesti duhaj, Komáromy: Vándor keringő, Sas Náci: Gesztenye nóta, Jó maga az a Grün!?, Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSU,

391 könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon

MAUTNER R. OLCSÓ ÁRUHÁZA.

Általános, feltűnő olcsóságok!

Nagyobb tömegek vétele folytán alkalmam van az alant elősorolt árukat **jóval a gyári áron alól** a n. é. közönségnek rendelkezésére bocsátani:

Vásznak, kanavász, mosódelén, francia delén, Liberti selyem batiszt, angol zephirek, ruhavásznak, asztalneműek, szőnyeg, függönyök, ágyterítők, stb., stb. szakmába vágó cikkek. o o

**Nagymennyiségű angol férfi szövetek
és angol női costum-szövetek félárban.**

MAUTNER R.

Olcso Áruhaza Hunyadi-utca 1.

Üzleti órák fél 8-tól 12-ig, délután fél 2-től 7 óráig.

391

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-léle**

Csukamájolaj most érkezett meg. E fontos és nagy táperezű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögéskor, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér**

Legjobb fekete a „MELOGEN” Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

 gummi

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben —

Meghívó!

Az Arad-Hegyaljai Takarékpénztár r. t.-nak
f. é. március hó 11-én d. e. 10 órakor intézeti helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére,

melyre a részvénytársaság t. részvényeseit ezúton hívja meg
Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Határozatképesség megállapítása, jegyzőkönyvvezető kirendelése és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az alapszabályok 84. §-ának megváltoztatása.
3. 2 felügyelő-bizottsági tag választása 1 évre.
4. Esetleges indítványok.

Gyórok, 1911. február hó 24-én.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felkérlek, hogy az alapszabályok 55. §-a értelmében részvényüket f. é. március 10-ig az intézet pénztáránaul térítvény ellenében lefektetve nyújtsák be.

3 szoba, előszoba és mellékhelyiségekkel május 1-re
Pincelakás, két szoba 1 utcai, 1 udvari, előszoba és mellékhelyiségekkel

március 1-re kiadó.
özv. Hay Józsefné,
Lujza-utca 3. sz.

1906 - 1911. a. h. sz.

Hirdetmény.

A hadmentességi díj alá tartozó egyérek által teendő bejelentésnek tárgyában.

Az 1911. évi március hónapban tartozik az, ki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lejtromból töröltetett
2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyverképtelenségét nyilvánítottatott;
3. a katonaszolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresésképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye;
4. az 1868: XL. t. cz. alapján mint családfenntartó felmentetett és az 1889. évi VI. t. cz. életbelépte után is bármely okból fel nem avattatott;
5. külföldre költözési engedélyt nyert, és hadmentességi díjfelvetési kötelezettsége még tart, ama község előjáróságánál (város adóhivatalánál) hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtatványon:

- a) polgári állását;
- b) lakását;
- c) ama sorozójárás, illetőleg község nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesítettetett;
- d) azt az évet, melytől fogva a felmentés számítható bejelenteni, és
- e) a reá esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik, a megelőző évben állandó lakóhelyén, esetleg más községekben is kivetett egyenes állandó összegét, hitelesen kimutatni.

Ezen kívül tartozik:
f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díjat a törvény 11. §-a értelmében a munkaadó fizeti, a munkaadó nevével és lakásával bejelenteni.

Ez adókat befizetésnek elmulasztása az 1880. évi XXVII. t. cz. 20. §-a értelmében a kirovartó hadmentességi díj három, egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személynében az alatt az idő alatt, mely a beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je) között felöltözöttség miatt be, embe változást a díjköteles az 1883. évi IX. t. cz. 4. §-nak 3-ik pontja értelmében ott, ahol az első bejelentést tette, szintén bejelenteni köteles

Azoknak a díjköteleseknek, kik állandó lakóhelyükön kívül másutt adóval megrova nincsenek, megengedteik, hogy a községi előjáróság (városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, valómásukat ugyanott toliba mondassák, de ha ezt teani elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Arad, 1911. február 15.
Aradváros adóhivatala.

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővesztő és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez év termésemből negyvennyolc literű kiváló szép fejtiszta, duggyökerező bor és csesegefajú

szőlőoltvány

egyszázötven szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökerező Riparia Perlais szőlővesztő kerül eladásra mérsékelt árral mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál.

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

910 1911 pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1911 és 1912 évi közuti költségelirányzata. Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságának 85 és 86—1911 sz. határozatával megállapított.

Az elfogadott közuti költség elirányzatot az 1890. évi I. t. cz. 22 §-a értelmében 1911 február 14-től, 1911. március 2 ig terjedő 15 napra Aradon a városi számvevőség hivatalos helyiségében közszemlére kiteszem azzal, hogy a költségelirányzat a kitétel ideje alatt megtekinthető s ellene az esetleges felszólalások hivatalomban ugyancsak a közszemlére kitétel ideje alatt írásban benyújthatók.

Arad, 1911 február hó 13-án.
A polgármester távollétében:

Kádas
főjegyző.

Aranykéz-utca 2. sz. házban

három szoba, zárt folyosó, a hozzá tartozó mellékhe-
: lyiségekkel :
f. év május elsejére kiadó.

1907—1911.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. cz. 39. §-a értelmében a f. évi I-ső adórészlet esedékességének határideje már lejárt az adósok ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi I-ső adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönb. már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-díj, utadó és csatornázási költség tartozásait és munkás betegség lypenz ári hozzájárulásait azonnal fizessék be, mert

Árlejtési hirdetmény.

A főtisztelendő egyházmegyei Szentszéknek 108/911. számú jóváhagyása alapján, az ottlakai gör. kel. román templom átalakítási munkálataira ezennel árlejtés hirdettetik.

Kikiáltási ár 32162 korona 54 fillér.

Az árlejtés szóbelileg Ottlakán, a templom melletti iskola-épület tantermében 1911 évi március hó 16-án d. u. 2 órakor fog megtartatni és ugyanezen határidőig írásbeli ajánlatok is nyújthatók be és fogadhatnak el.

Árlejtési óhajtok az árlejtés megkezdése előtt kötelesek az egyházigazgatás kezébe az óvadékképpen a kikiáltási ár 5% át készpénzben letenni és ugyanannyi melékendő az írásbeli ajánlat hoz is. Ezen óvadéket a vállalkozó 10%-ra tartozik kiegészíteni.

A terv, költségve és árlejtési feltételek Turicu György tolkész vezetése alatt levő lelkészi hivatalban tekinthetők meg a hivatalos órákban.

Az árlejtésen megjelenők nem követelhetnek sem utiköltséget, sem napidíjat az e yházközségen.

749

ellenkező eséthee a régiebb díj- és adótarozásaik azonnal, a f. évi I adórészlet pedig még február hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás után s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a I adórészletre nézve február hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni s amennyiben ennek daczára az adó- és hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítható 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1911 évi február hó-15.
A városi adóhivatal.

Alkalmi vőtelek és eladások ékszer tárgyokban

Arany és ezüsttárgyakban, Arad legma-gyobb óra és ékszerárkátára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Meltzer János-utca, Miskolc-palota

Zálogotdulak

Arany és ezüsttárgyak, gyémánt és brilliáns tárgyak a legma-gyobb árban megvételre vagy más tárgyak a kicserélőre
TELEFON 438 - H. SP. N 438.

Balázs Péter

képesített kőművesmster építészeti irodája

Arad, B. Választó-utca 21.

Elvállalja a legmodernebb épületek tervezését, építését

és esetleges művezetését.

Készít terveket és költségvetéseket a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért.

Egyházi k. pviselőtestület.

Apró hirdetések.

3—4 középiskolát végzett

fiatal gyakornok, Nemess Géza terményüzletében esetleg azonnali belépésre felvétetik. 755

Jól főzni tudó

intelligensebb gazdasszonyt mielőbbi belépésre keres egyedülálló hivatalnok. Részletes ajánlatok „Jó bánásmód, jó fizetéssel” jelígre kéretnek a kiadóba. 756

Műhelyhelyiségek

hintófényező és sattterműhely egy lakszobával és nagy, csukott székkel. Bognárműhely szoba és konyhával május 1-re kiadó. József főherceg ut II. Bővebbet a fűszerüzletben. 681

Kiadó

üzlethelyiség József főherceg-ut 9. sz. Erdekődhető ugyanott Menczer K. üzletében. A még raktáron lévő paplanok, cipők, rőfös-árúk, valamint rövidárúk az üzlet felosztása miatt feltűnő olcsón árusíttatnak ki. 716

Berendezés

rőfös- és rövidáru szakmából, valamint 2 egyenlő gyönyörű keményfa konfekciós üvegszekrény eladó. Megtekinthető Menczer K. üzletében, József főherceg-ut 9. 716

Fűszerkereskedő segéd

kérestetik aradi engros-üzlet részére. Cim a kiadóban. 714

Egy jó forgalmu

vendéglő más válatat miatt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Tóth Pál vendéglős, Boros Béni-tér 23. sz. 719

Fiatal, életvidám orosz hölgy

120,000 kor. vagyonnal, — 28 éves szabadgondolkodásu izraelita hölgy 50,000 kor. készpénzhozománnyal (később még többet kap), — fiatal özvegy (kis fogadott leánykával) 50,000 korona vagyonnal — 19 éves árvalány 400,000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy gyorsan férjhez menni óhajt. Schlesinger L. Berlin 18. 677

Kereskedelmi

érettségi bizonyítvánnyal rendelkező 21 éves fiatalember, ki 1 1/2 év óta vidéki pénzügyintézetnél alkalmazva van, állását megváltoztatni óhajtja. Szíves ajánlatokat Breitmeyer József címen. Honetd. 737

Kisasszony

a pénztárnoknői és irodai teendőkben pár évi gyakorlattal valamint a könyvelésben is bír, némi jártassággal állást keres, esetleg fiók üzlet önálló vezetését is elvállalja. Cim a kiadóhivatalban. 500

Pénzszekrény kerestetik.

Nagy 7-es, vagy 8-as tűzmentes, használt, de jókarban levő pénzszekrény kerestetik. Ertesítést telefonon is elfogad (151. szám) az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

Kerestetik

egy 3—4 szobás lakás, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, azonnali elfoglalásra. A főter vagy Boros Béni-tér közelében. Cimeket e lap kiadóhivatala továbbit.

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrassy-tér 16. Intelligens elárusító Andrassy-téri üzletünkben felvétetik. Keresünk vételre egy használt Wertheim-szekrényt. 555

Karolina-utca 8. sz.

I. emelet egy 4 szobás modern lakás kiadó május 1-re. Ara 1300 kor. Megtekinthető a déli órákban. 746

Egy kereskedelmi végzett

fiatal ember március 1-re állást keres. Perfect gyorsíró. Cim a kiadóban. 734

Egy

fűző-varrónő azonnal felvétetik Salacz-utca 1. 758

Egy csinosan berendezett

fodrászüzlet jóforgalmu helyen, hatszáz koronáért sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 384

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és nangegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

888—1911. pm.

Hirdetmény.

A Salacz Gyula 1000 koronás alapítvány 1 évi kamatát az aradvárosi községi polgári, elemi és sikestéma iskolák tanítói és tanítónőinek, valamint a községi óvodák, óvó és óvónőinek fiu, vagy leány iskolás gyermeke jogositott élvezni.

Felhívom azokat, akik a fenti alapítványra igényt tartanak, hogy kérvényeiket hozzám, 1911. év március 1-ig terjesszék be Varjassy, Arad, 1911. február hó 18-án.

Varjassy, polgármester

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Waitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetetnek.

Munkácsy Mihály-utca 4. sz. házbani egy utcai, 2 udvari szobával, álló

lakás és

hozzátartozóival és vízvezetékekkel ellátva május hó 1-én

kiadó.

Értekezhetni a 6. szám alatt: Wolf A. Bélánál, a tulajdonosnál. 753

ad: 8161—1911. kh.

Hirdetmény.

Miután a tisztli orvosi hivatal 249—1911. sz. jelentéseivel a kannyaró, járvány jellege megállapított, a polgármester ur az 1876. évi XIV. t. cz. 157. §-ának c. pontja illetőleg ugyanezen törvényezikk 33. §-a alapján 938 - 911. sz. határozatával a Hasszinger-utcai községi elemi leány iskola I és II-od osztályának f. évi március hó 1-ig leendő elzárását elrendelte.

A járvány tovább terjedésének meggátlása végett felhívom a közönség figyelmét arra, hogy, 1. A fertőző kórban esett beteghez orvost hívni a hozzátartozók kötelessége. A meghívott orvosnak eljárásához tartozik ezután minden esetben a betegbejelentést az orvosi hivatalhoz eszközölni.

2. Az orvosi hivatal egészségügyi biztosai a bejelentett betegségek esetekhez rögtön kivonulnak, felragasztja ott az illető helyen a vörös intó lapot, mely látogatások meggátlására szolgál, ugyanakkor figyelemzeti a családot a beteg elkülönítésére, és a fertőző kórokozók elkerülésére, melynek a szomszédok közönsége is meg kell tartania. Azok körében netán lappangó betegre vonatkozóan tudakozódik s olya-

nokat az orvosi hivatalban bejelenteni tartozik.

3. A tisztli orvos ellenőrzi a beteg kellő elkülönítését s mind azon óvintézkedéseket, melyek előírva vannak: olyan esetben pedig hol a viszonyok megkövetelik a betegnek gyógyintézetbe szállítása iránt intézkedik. A beteg felgyógyulása után a lakás tisztogatását, fertőtlenítését fogantatásaitja, fertőzött tárgyak elhurcolását megakadályozza.

4. A beteg családjához tartozó tanuló gyermekek az iskolázástól távol tartandók s ugy ezek, mint a felgyógyult beteg, hatalán szintén iskolás lenne, az iskolába csak orvosi igazolvánnyal fogadható vissza,

Arad, 1911. évi február hó 18-án.

Sarlot,
főkapitány.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrászmunkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legelőször árért. 4407

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Munkácsy Mihály-utca 6. sz.

ház

áll három utcai, 2 udvari szoba és hozzátartozóival, üvegelt folyosó, szép fás udvar, kézi konyha, kert

f. évi május hó 1-től

Értekezhetni a 6. szám

alatt: Wolf A. Bélánál,

ott a tulajdonosnál.

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.
FELLNER SAMU

Ékszerész és órák a Központi Szálloda mellett
Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dugszágon felszerelt raktárát
drágakövek, arany, ezüst, prima china ezüstárak és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi ajándékoknak.

Minden szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltek. 4135

2802—1911. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 85/75—VII-A-2—1906 szám alatt kiadott körrendelete alapján meghagyom a gyümölcs termelőknek és kert tulajdonosoknak, hogy a mező és kert gazdaságában nagyobb károkat okozó rovarok ellen való hathatós védekezés céljából a teli hernyófészkeket, és lepketojásokat valamint a vértetű és darázs fészkeket alaposan irtassák ki. Ezen rovarok irtása már most

megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak, legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtására.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az a ki a fentebb elősorolt irtásokat f. évi márczius hó végéig elmulasztja, úgy az irtás költségére hatóságilag lesz folyamathatva és ezen kívül az 1904. évi VII t. cz. 95 §. k. pontja alapján 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad, 1911. évi február hó 16-án.
Sarló, főkapitány.

2128—1911.

Hirdetmény.

A m. kir. Honvédelmi miniszter a 142582-24—1900 sz. leiratával a következő pályázati hirdetmény közzhírré tételét rendelte el.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg ur Öcs és kir. fensége honvéd főparancsnokságának 25. évfordulója alkalmából annak emlékére a m. kir. honvédség árváirésztére az illetőségre való tekintet nélkül letesített alapítványi helyek közül jelenleg a József fiúárvaházban 2 hely kerülhet betöltés alá, a mely helyekre ezennel pályázat hirdetetik.

Az árvaházba való felvétel feltételei igazandó:

a) az, hogy a felvételt kért gyermek teli legyen a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója.

b) a vagyontalanság.

c) felárvánál (a kik tudillik apátlanok vagy anyátlanok), az életben lévő szülő vagyontalansága.

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és hogy a 10-ik életévét meg túl nem haladta.

e) hogy ép testű és elméjű, a himén átesett, vagy ellene sikerrel beolajolt. Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himélöltés és a vagyontalanság közzhírré tett igazolt orvosi és helyhatósági bizonyítványokkal igazolható.

A kéltől felszerelt bélyegtelen kérvények — melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye, (város, vármegye utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi márczius hó 15-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölt jog gyakorlása végett József főherceg ur Öcs és kir. fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1900/11. tanév folyamán lesznek betöltendők s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági úton fogja értesíteni. A miniszter helyett: Karácson, államtitkár.

Arad, 1911. február 4.

A városi tanács.

181|911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911—912. téli időnyben szükséges I. oszt. 2000 m³ cser és 2000 m³ bükkfa szállítása iránt f. évi márczius hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5 százaléka készpénzben, vagy elfogadható érték papirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az ajánlatban a fa származási helye kitüntető, nemkülönben azon év, mikor a fa vágatott.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi február hó 20-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

2027—1911.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 26500/III—3. szám alatt folyó évi január hó 23-án kelt körre delelete alapján közzhírré teszük, hogy a szerbiával 1910. évi július 27-én kötött s az 1911. évi II. tc.-e iktatott kereskedelmi szerződés a m. kir. miniszteriumnak 1911. évi január 23-án kelt 531. M. E. számú rendeletével élebe lett léptetve.

Részletes felvilágosítást ad az érdeklődőknek Dr. Angel István városi I. aljegyző tb. tanácsnok.

Arad, 1911. február 4.

A városi tanács.

MALEK D.

ANGOL URI-SZABÓ ÉS KATONAI EGYENRUHAZATI MŰTEREM

ANDRÁSSY-TÉR 5. SZÁM.

LLOYD-PALOTA.

Legizlésebb ruhák remek szabással jutányos árban készíttetnek.

Állandó nagy raktár elsőrendű minőségű bel- és külföldi szövetekben.

3291

Vidéki meghívásra bármikor készséggel személyesen megyek.

Őszi és téli angol divatszövet ujdonságok óriási választékban megérkeztek.

Előnyös feltételek.

Dijmentes vasalás!

Kitűnő nyálkaoldó és diuretikus szer Tisztán vagy berraligen kellemes üdítő gyógyital a

Málnási borvíz-forrás

természetes alkalikus savanyúvíz.

Készlet a tulajdonos: "SICULA" R. I. Málnásfürdő Háromszék M. Főraktár Aradon i Rubinstein M. Telefon 188. sz. Ára i lternak házhoz víve évegcserevel 20 fillér.